

MESYUARAT KETIGA, PENGGAL KEDUA
PARLIMEN KELIMA BELAS
2023

HARI KHAMIS : 7 DISEMBER 2023

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATIN ROS SURYATI BINTI ALANG
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATIN ROS SURYATI BINTI ALANG minta **PERDANA MENTERI** menyatakan sejauh manakah Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) dalam membuat sebarang rancangan atau pertimbangan untuk jawatan Pegawai-pegawai Sains dalam Perkhidmatan Awam Persekutuan yang bukan dalam skim Pegawai Tadbir & Diplomatik untuk memohon mendapat pengiktirafan Pakar Bidang Khusus (*Subject Matter Expert*).

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kerajaan sentiasa mengambil berat berhubung kompetensi, kemahiran dan kepakaran dalam urusan penempatan dan laluan kerjaya penjawat awam bagi memastikan semua urusan penyampaian perkhidmatan agensi kerajaan dapat terus dilaksanakan dengan cekap dan sempurna.
2. Justeru itu, bagi memastikan penjawat awam yang telah dikenal pasti sebagai pakar bidang khusus (*Subject-Matter Expert - SME*) diberikan penghargaan yang sewajarnya, kerajaan telah memperkenalkan Laluan Kerjaya Pakar Bidang Khusus (SME) pada tahun 2016. Berdasarkan data setakat 2 November 2023, terdapat seramai 30 orang pegawai skim perkhidmatan Pegawai Sains daripada pelbagai Kementerian/ Jabatan telah diiktiraf sebagai Pakar Bidang Khusus (SME) dalam pelbagai bidang dan disiplin di pelbagai gred jawatan. Perincian maklumat adalah seperti jadual berikut:

Pegawai Sains Pakar Bidang Khusus (SME)			
Bil.	Kementerian/ Jabatan	Bidang	Jumlah (Gred)
1.	Jabatan Kimia Malaysia	Kimia Analitikal	3 (C48)
		DNA	1 (C48)
			1 (C52)
		Forensik Dokumen	1 (Khas C)
			1 (C48)
		1 (C52)	
		Mikotoksin	1 (C48)
2.	Jabatan Meteorologi	Geofizik	1 (C48)
		Meteorologi	2 (C48)
			2 (C54)
3.	Kementerian Kesihatan Malaysia	Farmakoterapi	2 (Khas C)
		Fizik Perubatan	3 (C52)
		Genetik	2 (C48)
		Mikrobiologi	3 (C54)
		Transfusi	1 (C52)
		Pemakanan	4 (C48)
		1 (C54)	
JUMLAH			30 orang

3. Kerajaan sentiasa komited untuk terus menambah baik dan meningkatkan tahap kecekapan, kepakaran dan kemahiran penjawat awam melalui penambahbaikan dasar laluan kerjaya sedia ada sebagai penghargaan dan menjamin kebajikan penjawat awam dalam melahirkan lebih ramai pegawai awam yang cemerlang dan berpotensi tinggi untuk menyumbang kepada perkhidmatan awam.
4. Dasar laluan kerjaya SME sedia ada akan dikemaskini dalam kajian Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA) yang turut merangkumi tumpuan kepada bidang-bidang SME baharu seperti kecerdasan buatan (AI), peralihan tenaga, transformasi digital, teknologi makanan, keselamatan siber dan persempadanan negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK DR. DOMINIC LAU HOE CHAI
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK DR. DOMINIC LAU HOE CHAI minta **MENTERI BELIA DAN SUKAN** menyatakan apakah usaha Kementerian termasuk **Kerjasama yang melibatkan agensi dan Kementerian** yang lain dan badan pemikir dalam mewujudkan ‘makmal demokrasi’ sebagai landasan literasi kenegaraan yang lebih jitu terutamanya dalam kalangan belia.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Belia dan Sukan sentiasa memberikan perhatian kepada aspek literasi kenegaraan dan pengetahuan demokrasi dalam kalangan belia di negara ini. Susulan daripada pengenalan nafas baharu kepada program Rakan Muda, Kementerian ini telah memperkenalkan gaya hidup Rakan Demokrasi dan melaluinya Kementerian ini telah melaksanakan inisiatif Sekolah Rukun Negara.

Inisiatif berbentuk latihan ini telah dilancarkan pada 12 Julai 2023 dan dilaksanakan melalui tiga fasa iaitu asas, pertengahan dan lanjutan. Melalui Sekolah Rukun Negara, peserta dalam kalangan belia berumur 15 hingga 30 tahun akan didedahkan dengan 12 perkara yang mempunyai kaitan langsung dengan aspek pengetahuan kenegaraan dan demokrasi seperti berikut:

1. Falsafah kenegaraan dan demokrasi;
2. Perlembagaan persekutuan;
3. Pilihan raya;
4. Parti politik;
5. Institusi parlimen;
6. Pentadbiran awam;
7. Kerajaan tempatan;
8. Institusi kehakiman;
9. Media dan akses kepada maklumat;
10. Masyarakat sivil;
11. Seni dan budaya; dan
12. Kesaksamaan gender.

Pembangunan modul untuk Sekolah Rukun Negara ini telah dilaksanakan melalui pelbagai sesi libat urus yang merangkumi ahli akademik, agensi kerajaan, badan bukan kerajaan, pemimpin pertubuhan belia, aktivis belia dan pemimpin pemuda parti politik dalam kalangan kerajaan dan pembangkang.

Sepanjang tahun 2023, Kementerian ini telah memberikan tumpuan terhadap pelaksanaan Sekolah Rukun Negara di fasa asas dengan sasaran penyertaan 100 ribu belia. Sehingga 1 Disember 2023, inisiatif ini telah berjaya menarik penyertaan 106,152 peserta dan pada tahun hadapan, Kementerian ini berhasrat untuk meluaskan lagi pelaksanaan Sekolah Rukun Negara di peringkat pertengahan dan lanjutan.

Inisiatif Sekolah Rukun Negara ini turut dilaksanakan dengan kerjasama Kementerian Pendidikan dan Kementerian Pendidikan Tinggi melalui penyertaan peserta dalam kalangan murid sekolah dan pelajar institusi pendidikan tinggi yang berumur 15 hingga 30 tahun.

Selain daripada kaedah latihan secara bersemuka, Kementerian ini turut melaksanakan inisiatif pendidikan demokrasi secara digital menggunakan video seperti Tutorial Rukun Negara di akaun media sosial Institut Pembangunan dan Kecemerlangan Kepimpinan (i-LEAD) yang sehingga kini telah mencapai 7.2 juta tontonan.

Di samping itu, Kementerian ini melalui Impact Integrated terus memperkukuh penggunaan kaedah digital terhadap pembangunan pengetahuan kenegaraan dan demokrasi melalui kempen media sosial dikenali sebagai Kuasa Orang Muda. Pelbagai kandungan menarik termasuk video dan bahan infografik boleh diakses melalui portal

kuasaorangmuda.com dan #KuasaOrangMuda di Tiktok serta Instagram. Sehingga kini, video yang dimuat naik di portal berkenaan dan di pelbagai platform media sosial ini telah meraih 7.5 juta tontonan.

Kementerian Belia dan Sukan melalui Rakan Demokrasi akan mempergiat usaha secara berterusan melalui inisiatif Sekolah Rukun Negara dan Kuasa Orang Muda untuk melaksanakan pelbagai aktiviti bermanfaat terhadap pengetahuan demokrasi dan kenegaraan dalam kalangan anak muda di negara ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK NORAINI BINTI IDRIS
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK NORAINI BINTI IDRIS minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk memanjangkan tempoh pengecualian cukai duti setem 75 peratus ke atas pemilikan rumah yang bernilai lebih RM500,000.00 hingga RM1,000,000.00 yang akan tamat tempoh pada 31 Disember 2023 sebagai usaha untuk menggalakkan pembelian rumah pertama dan menangani peningkatan kos harga rumah pada masa kini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, sebagai salah satu usaha mengalakkan pemilikan kediaman, Inisiatif Pemilikan Kediaman Malaysia (i-Miliki) telah diperkenalkan oleh Kerajaan khusus kepada pembeli rumah pertama dengan manfaat pengecualian atau peremitan duti setem ke atas surat cara pindah milik dan perjanjian pembiayaan bagi kediaman bernilai RM1 juta dan ke bawah. Inisiatif ini bakal tamat pada 31 Disember 2023.

Berdasarkan pelaporan yang diperoleh dari Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN), sehingga pertengahan September 2023, sebanyak 112 unit hartanah bernilai RM67,978,287 telah direkodkan dengan nilai duti setem berjumlah RM1,392,628. Menerusi pelaksanaan i-Miliki, nilai duti setem yang dikecualikan atau diremitkan berjumlah RM1,078,412.50. Berdasarkan data, Kerajaan mungkin akan mempertimbangkan untuk meneruskan program ini tetapi pada masa yang sama *Home Ownership Campaign 2.0* (HOC 2.0) diteruskan.

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, menerusi HOC 2.0 pembeli rumah pertama akan diberikan pengecualian duti setem ke atas surat cara pindah milik dan perjanjian pembiayaan bagi kediaman bernilai RM500,000 ke bawah. Pembeli rumah pertama masih boleh menikmati pengecualian duti setem ini sekiranya mereka membeli kediaman baharu dari pemaju mahupun kediaman dari pasaran sekunder kerana inisiatif ini masih lagi berlangsung sehingga 31 Disember 2025.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MUSODDAK BIN AHMAD
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN MUSODDAK BIN AHMAD minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan apakah tindakan Kementerian dalam meneliti model terkini projek Lapangan Terbang Antarabangsa Kulim (KXP) khususnya dalam *transshipment hub* yang mampu melonjakkan nama negara dalam sektor kargo.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Pada masa ini Kementerian Pengangkutan sedang melaksanakan Kajian National Airports Strategic Plan (NASP). Kajian ini antara lainnya bertujuan untuk menentukan hala tuju pembangunan lapangan-lapangan terbang di Malaysia dari segi pembangunan infrastruktur fizikal, keperluan ruang udara (*airspace requirement*), kajian ekonomi dan strategik agar pembangunan sesebuah lapangan terbang itu dilaksanakan berdasarkan kepada keperluan sebenar bersandarkan kepada data yang sahih dan tepat. MOT bersama-sama dengan Konsultan NASP telah meneliti Pelan Induk Utama Pembangunan Kedah Aerotropolis yang mengandungi Laporan Teknikal dan Komersial yang disediakan oleh Konsultan yang dilantik oleh Kerajaan Negeri Kedah.

2. Berdasarkan dapatan kajian NASP, sebanyak 92% kargo yang dikendalikan di Lapangan Terbang Antarabangsa Kuala Lumpur (KLIA) adalah daripada perkhidmatan penerbangan penumpang melalui belly cargo, manakala hanya 8% sahaja kargo yang dikendalikan oleh perkhidmatan penerbangan penuh kargo (*fullfledged freighter*). Data ini menunjukkan kebergantungan cadangan Lapangan Terbang Baharu Kulim (KXP) terhadap perkhidmatan penerbangan penuh kargo semata-mata tidak akan memberikan lonjakan yang besar kepada KXP untuk menjadi sebuah lapangan terbang kargo yang berdaya maju. Sebaliknya KXP perlu juga bergantung kepada perkhidmatan penerbangan penumpang untuk mengangkut kargo.

3. Dokumen IATA Airport Development Reference Manual (ADRM) Edisi ke-10 di bawah *Section 3.2.14.3.1* dan hasil kajian Pelan Induk KLIA 1992 yang dijalankan oleh Konsortium Anglo-Jepun, mendapati bahawa sebarang pertindihan penawaran penumpang antara dua lapangan terbang yang berdekatan tanpa menjejaskan pasaran satu sama lain (*market distortions*) boleh dipertimbangkan berdasarkan prinsip di mana lapangan terbang utama telah mencapai kapasiti maksimum pengendalian penumpang 20 juta penumpang setahun (*million passenger per annum – mppa*). Dalam hubungan ini, Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang (LTAPP) pada masa ini masih mempunyai kapasiti yang mencukupi untuk mengendalikan sebarang peningkatan dari segi pengendalian penumpang sehingga 20 mppa sehingga tahun 2042. KXP boleh dipertimbangkan selepas unjuran tersebut tercapai.

4. Pada masa yang sama, pihak Kementerian tiada halangan berhubung cadangan pelaksanaan Kedah Aerotropolis MRO Centre of Excellence (KAAMROCE) dan Sidam Logistic Aerospace Manufacturing (SLAM) sebagai sebahagian daripada pembangunan bercampur di bawah pembangunan Kedah Aerotropolis.

5. Pihak Kementerian turut berpandangan bahawa Kerajaan Negeri Kedah wajar menjadikan lapangan terbang sedia ada iaitu Lapangan Terbang Sultan Abdul Halim (LTSAH) atau LTAPP sebagai fasiliti yang menyokong pelaksanaan KAAMROCE dan SLAM bagi membolehkan projek ini dilaksanakan segera.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN RODERICK WONG SIEW LEAD
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN RODERICK WONG SIEW LEAD minta **MENTERI KERJA RAYA** menyatakan apakah perkembangan terkini bagi projek menaik taraf lebuh raya di Jalan Kelupu / Jalan Tanjung Genting ke Jambatan Lanang di Bintangor, Sarikei.

JAWAPAN

Tuan Yang Di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, semakan Kementerian ini mendapati jalan yang dimaksudkan Jalan Tanjung Genting adalah Jalan Negeri dengan Kod Laluan Q576. Jalan-jalan negeri adalah di luar bidang kuasa kementerian ini. Sehubungan itu, kementerian ini berpandangan cadangan untuk menaik taraf jalan tersebut lebih sesuai dilaksanakan melalui peruntukan Kerajaan Negeri kerana bidang kuasa Kementerian ini adalah untuk Jalan Persekutuan sahaja.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KE DUA,
PARLIMEN LIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' AHMAD BIN DATO' SRI HJ.
IBRAHIM
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' AHMAD BIN DATO' SRI HJ. IBRAHIM minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan berapakah jumlah banduan yang menerima pekerjaan dalam Program Peluang Kedua Anda (PEKA) dan adakah ini merupakan langkah alternatif dari Kementerian untuk membasmi lambakan pekerja asing di dalam negara ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, jumlah keseluruhan banduan yang telah menyertai Program Peluang Kedua (PEKA) dari tahun 2019 sehingga November 2023 adalah seramai 528 banduan. Program ini melibatkan sembilan (9) buah syarikat dalam industri pembinaan di bawah Malaysian Resources Corporation Berhad (MRCB). Melalui pelaksanaan program ini, banduan diberikan latihan kemahiran dalam industri pembinaan melalui Lembaga Pembangunan Industri Pembinaan Malaysia (CIDB). Sepanjang pelaksanaan program ini, syarikat yang terlibat telah dapat mengurangkan kebergantungan kepada tenaga buruh asing secara tidak langsung.

Sepertimana yang telah diumumkan oleh YAB Perdana Menteri melalui Belanjawan 2024, kerjasama dengan syarikat akan diteruskan untuk menjayakan Program PEKA dan peruntukan sebanyak RM10 juta akan disediakan bagi pelaksanaan program ini iaitu melalui penyediaan latihan kompetensi yang diakreditasi oleh CIDB kepada banduan. Jabatan Penjara Malaysia bertekad untuk menyediakan Pendidikan Teknikal dan Latihan Vokasional (TVET) dalam bidang perindustrian, perladangan dan pertanian.

Dengan pelaksanaan program sebegini, ianya mampu meningkatkan kadar produktiviti banduan dan secara tidak langsung akan dapat mengurangkan kadar residivis (pengulang laku jenayah) serta membantu mereka meningkatkan pendapatan isi rumah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' HAJI HUSSAIN BIN AWANG
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' HAJI HUSSAIN BIN AWANG minta **MENTERI KESIHATAN** menjawab adakah Kerajaan berhasrat untuk membentangkan Rang Undang-Undang Kawalan Produk Merokok Demi Kesihatan Awam 2023 dan apakah status terkini rang undang-undang tersebut.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Rang Undang-Undang Kawalan Produk Merokok Demi Kesihatan Awam 2023 telah diluluskan di Dewan Rakyat pada 30 November 2023 dan dijadualkan akan dibentangkan di Dewan Negara pada sesi persidangan kali ini.
2. Melalui RUU ini, kawalan akan dilaksanakan terhadap semua jenis produk merokok termasuk rokok elektronik (vape) meliputi aktiviti penjualan, promosi, pengiklanan dan tajaan. RUU ini juga akan melarang sebarang bentuk penggunaan produk merokok di kalangan orang di bawah umur 18 belas tahun.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TAN SRI DATUK SERI PANGLIMA
ANIFAH BIN AMAN
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TAN SRI DATUK SERI PANGLIMA ANIFAH BIN AMAN minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan berapakah peruntukan dan projek pembangunan untuk Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) yang akan diberikan ke Wilayah Persekutuan Labuan dan Sabah memandangkan banyak cabaran untuk belia di sana mencari kerja.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

1. Kerajaan telah membina dan mengoperasikan 62 buah institut TVET awam di negeri Sabah dan empat (4) buah institut TVET awam yang dikawal selia merentasi pelbagai Kementerian berkaitan TVET di Wilayah Persekutuan Labuan sebagai usaha melatih bakal pekerja untuk memenuhi keperluan industri. Institusi TVET ini menawarkan program mencakupi pelbagai bidang kemahiran bermula di peringkat sijil hingga ke diploma.

2. Di bawah Kementerian Sumber Manusia melalui Jabatan Tenaga Manusia telah mengoperasikan Institut Latihan Perindustrian Kota Kinabalu serta Institut Latihan Perindustrian Sandakan di negeri Sabah, dan Institut Latihan Perindustrian Labuan di Wilayah Persekutuan Labuan. Institut-institut ini menawarkan program TVET berteraskan Sistem Persijilan Kemahiran Malaysia dan kemasukannya terbuka kepada lepasan sekolah yang tamat tingkatan 5 bagi program sepenuh masa.

3. Yang Amat Berhormat Menteri Kewangan melalui pembentangan Belanjawan 2024 telah memperluaskan pelaksanaan program TVET terdiri dari elemen peruntukan belanja mengurus (OE) dan belanja pembangunan (DE). Peruntukan ini merupakan kumulatif peruntukan yang digihkan kepada Kementerian-Kementerian berkaitan TVET seperti Kementerian Sumber Manusia, Kementerian Pendidikan Tinggi, Kementerian Pendidikan, Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah, dan

Kementerian Belia dan Sukan bagi tujuan pengoperasian institusi TVET termasuk yang berada di negeri Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan.

4. Selain pelaksanaan program TVET di institusi latihan, Kerajaan turut memberi peruntukan pelaksanaan program TVET dipacu industri seperti Sistem Latihan Dual Nasional (SLDN) dan *Academy in Industry* (Aii) yang turut dilaksanakan di negeri Sabah dan Wilayah Persekutuan Labuan. Program latihan secara fleksibel diperkenalkan dengan memberi fokus kepada kemahiran spesifik dan memberi penekanan terhadap aspek amali di tempat kerja sebenar melalui bimbingan secara terus dari pakar-pakar industri.

5. Bagi tahun 2024, Kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM70 juta bagi pelaksanaan kedua-dua program ini akan memanfaatkan golongan belia yang berhasrat melengkapkan diri dengan kemahiran bagi memasuki alam pekerjaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK JOHN AMBROSE
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK JOHN AMBROSE minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan apakah bentuk pemantauan atau kawalan yang dibuat oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) ke atas isu lambakan warga asing yang menjalankan perniagaan di premis atau menjadi penjaja yang dilihat menguasai ekonomi setempat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) amat memandang serius dan sentiasa memantau aktiviti perniagaan di premis-premis atau gerai-gerai bagi menangani isu perniagaan secara haram termasuklah peniaga warga asing. PBT tidak pernah membenarkan mana-mana warga asing untuk memohon/ memiliki lesen penjaja, peniaga kecil, premis perniagaan, kedai runcit, kedai makan, bengkel kereta dan di pasar-pasar, selaras dengan Undang-Undang Kecil (UUK) Penjaja dan UUK Tred, Perniagaan dan Perindustrian.

Di bawah UUK Penjaja, PBT tidak mengiktiraf dan membenarkan warga asing sebagai penjaja dan peniaga kecil. Malahan, PBT juga tidak membenarkan penggunaan warga asing sebagai pekerja/pembantu di bawah lesen penjaja di premis PBT. Ini kerana kadar harga sewaan yang ditetapkan oleh PBT adalah di bawah harga pasaran dan bertujuan untuk memberikan peluang perniagaan kepada rakyat tempatan.

Di bawah UUK Tred, Perniagaan dan Perindustrian pula, pengeluaran lesen perniagaan hanya dikeluarkan untuk warganegara Malaysia sahaja dan membenarkan warga asing diambil bekerja sebagai pekerja/pembantu dengan syarat memiliki pas kerja/permit dagang yang sah. PBT tidak akan berkompromi dengan sebarang pelanggaran yang jelas terhadap syarat-syarat lesen yang telah dikeluarkan oleh mana-mana perniagaan dan pemegang lesen dengan mengambil tindakan

tegas secara tindakan sitaan, kompaun, penutupan premis dan pembatalan lesen.

PBT juga amat komited melaksanakan operasi penguatkuasaan dengan melakukan pemantauan seperti berikut:

- i. pemantauan secara berkala ke atas premis-premis perniagaan dan penjaja di kawasan PBT terutamanya yang menjadi tumpuan warga asing;
- ii. membuat sitaan dan rampasan barangan penjaja warga asing yang didapati menjalankan perniagaan secara haram; dan
- iii. menjalankan operasi bersepadu bersama agensi seperti Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) dan Polis Diraja Malaysia (PDRM) memandangkan sebarang tindakan penahanan warga asing atau Pendatang Asing Tanpa Izin (PATI) adalah di bawah bidang kuasa dan pengurusan jabatan tersebut.

PBT telah melaksanakan sebanyak 1,539 operasi penguatkuasaan terhadap premis perniagaan yang melibatkan warga asing bagi tahun 2022 sehingga 31 Ogos 2023. Sehingga September 2023, sebanyak 26,108 lesen peniaga telah dibatalkan atas sebab pelanggaran syarat-syarat lesen/premis yang dibuat oleh PBT.

NO SOALAN: 21

KPKT juga bersedia dan akan memberi kerjasama yang padu dengan Kementerian lain bagi program turun padang sebagai usaha mengekang penularan masalah perniagaan secara haram oleh warga asing.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN NIK MOHAMAD ABDUH BIN
NIK ABDUL AZIZ
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN NIK MOHAMAD ABDUH BIN NIK ABDUL AZIZ minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan apakah langkah-langkah pemerkasaan dari Kementerian untuk menangani ketirisan subsidi dan amalan kartel bagi menjamin kebajikan dan kepentingan pengguna.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup (KPDN) sentiasa melaksanakan kawalan berterusan ke atas penjualan dan pengedaran barang kawalan bersubsidi bagi membendung penyelewengan dan ketirisan serta memastikan keberadaan bekalan yang stabil untuk dinikmati oleh rakyat Malaysia. Penjualan barang-barang kawalan bersubsidi seperti Petrol RON95 dan diesel di stesen-stesen minyak di negeri-negeri bersempadan sememangnya mempunyai risiko penyelewengan dan ketirisan yang lebih tinggi berbanding dari negeri-negeri lain.

Oleh yang demikian, beberapa tindakan telah diambil oleh KPDN bagi membendung aktiviti penyelewengan dan ketirisan penjualan Petrol RON95 dan diesel bersubsidi di stesen-stesen minyak terutama di negeri bersempadan melalui tindakan berikut:

- i. Sebagai penambahbaikan, pada 17 Jun 2022, Arahan Pengawal Bekalan bagi Larangan dan Kawalan Jualan Petrol dan Diesel telah dikeluarkan dan dikuatkuasakan di semua stesen minyak yang melarang penjualan petrol RON95 kepada semua kenderaan berpendaftaran asing di seluruh negara. Mereka hanya boleh menjual Petrol RON97 kepada kenderaan-kenderaan berkenaan;
- ii. Bagi penjualan diesel pula, kenderaan berpendaftaran asing dibolehkan membeli diesel bersubsidi tidak melebihi 20 liter di stesen minyak yang berada dalam jarak 50km dari sempadan

Thailand dan Singapura serta jarak 30km dari sempadan Indonesia dan Brunei. Kenderaan diesel berpendaftaran asing hanya dibenarkan membeli diesel bersubsidi dari stesen di luar dari jarak yang telah ditetapkan di atas;

- iii. Selain itu, bagi memastikan tiada rakyat Malaysia yang mengambil kesempatan untuk menyeleweng minyak bersubsidi, penjualan diesel bagi kenderaan berpendaftaran Malaysia adalah tidak melebihi 250 liter sehari dengan syarat diisi terus ke dalam tangki asal kenderaan. Malah, penjualan petrol dan diesel dalam bekas selain dari tangki asal kenderaan perlu mendapatkan kebenaran dari Pengawal Bekalan melalui kelulusan Permit Khas;
- iv. Memandangkan jarak radius keseluruhan Negeri Perlis dengan Negara Thailand adalah kurang dari 50km, maka KPDN telah memperketatkan kawalan penjualan Petrol RON95 dan diesel di stesen-stesen minyak di negeri berkenaan. Pada 01 Februari 2023, Arahan Pengawal Bekalan bagi Larangan Penjualan Petrol RON95 dan diesel kepada kenderaan berpendaftaran asing termasuk motosikal telah di Negeri Perlis telah dipinda dengan melarang terus jualan Petrol RON95 dan diesel kepada kenderaan berpendaftaran asing. Walaubagaimanapun, kenderaan-kenderaan berpendaftaran asing masih lagi boleh mendapatkan bekalan Petrol RON95 dan diesel tidak bersubsidi di dua buah stesen minyak komersial yang diberikan kebenaran oleh KPDN di Padang Besar, Perlis dan di Wang Kelian, Perlis;

- v. Selain itu, KPDN masih meneruskan tindakan mengawalselia operasi stesen-stesen minyak di negeri bersempadan dengan pelaksanaan Buku Log dan Peti Lawatan yang telah dilaksanakan sejak Tahun 2021;
- vi. Di samping itu juga, pengauditan rantai pengedaran minyak masak bersubsidi dibuat secara intensif dan komprehensif bermula daripada pengilang, pembungkus, pemborong dan peruncit. Melalui kaedah ini penyelewengan boleh dikesan di peringkat awal melalui pengisytiharan stok untuk mengesan aliran pergerakan minyak masak melalui rantai pengedaran dari pengilang hingga peruncit;
- vii. Turut dilaksanakan adalah penggantungan atau pembatalan kuota Skim Penstabilan Harga Minyak Masak (COSS) dan Lesen CSA dimana berkaitan dalam tempoh siasatan sebagai langkah tegas dan determent kepada pihak-pihak terlibat kerana disyaki melakukan kesalahan di bawah Akta Kawalan Bekalan 1961 (AKB 1961);
- viii. Malah, KPDN turut mengadakan operasi bersepadu bersama agensi penguatkuasaan lain seperti Polis DiRaja Malaysia, Polis Gerakan Am, Pasukan Polis Marin, Kastam DiRaja Malaysia dan Jabatan Pengangkutan Jalan serta lain-lain agensi bagi memastikan penguatkuasaan dilaksanakan lebih holistik dan efisien; dan

- ix. Bagi penguatkuasaan di sempadan maritim negara, selain dari bantuan tindakan oleh Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia, KPDM juga adalah antara agensi yang turut bersama dalam kerjasama bilateral antara negara-negara jiran untuk mengekang ketirisan barang bersubsidi di sempadan agar lebih efisien dan holistik.

KPDM melalui agensinya, Suruhanjaya Persaingan Malaysia atau lebih dikenali sebagai MyCC tidak akan teragak-agak untuk mengambil langkah-langkah tegas terhadap mereka yang terlibat dalam kartel tersebut. Pada masa yang sama, MyCC sedang aktif menjalankan penilaian dan siasatan terhadap lebih daripada 500 syarikat yang disyaki terlibat dalam kartel, terutamanya kartel penipuan bida dalam perolehan Kerajaan khususnya berfokuskan kepada sektor perkhidmatan, makanan, pembekalan dan pembinaan. Nilai yang terlibat adalah melebihi dari RM2 billion.

Tipuan bida boleh memberi kesan negatif kepada pembida di mana pembida yang jujur mungkin kehilangan peluang untuk memenangi bida kerana harga bida telah ditetapkan oleh kartel bida. Dalam jangka panjang, tipuan bida boleh mengganggu pasaran dan menyebabkan kerugian ekonomi. Oleh itu, adalah penting untuk memastikan proses bida adalah adil dan telus, dan MyCC mengambil tindakan terhadap sebarang bentuk tipuan bida yang mengganggu proses persaingan.

Di samping itu, sektor makanan dan pertanian merupakan fokus utama MyCC di dalam penguatkuasaan Akta 712 di mana jika MyCC mendapati mana-mana perusahaan dalam sektor makanan yang terlibat dalam isu kartel, MyCC tidak akan teragak-agak mengenakan penalti kewangan

sehingga 10% dari pusing ganti dunia (*worldwide turnover*) dan jika kartel mereka berkait dengan perolehan kerjaan, MyCC akan mengambil tindakan tegas, *without fear or favour* menyenarai hitamkan perusahaan yang terlibat.

Selain itu, MyCC juga menjalankan beberapa langkah lain dalam usaha untuk menangani isu kartel, termasuk melakukan kajian semula pasaran, melaksanakan program advokasi, dan memberikan nasihat dasar kepada agensi Kerajaan. Untuk memastikan pematuhan yang lebih kukuh terhadap undang-undang dan polisi persaingan, MyCC telah memberikan nasihat dasar dan pandangan ekonomi kepada Kementerian dan agensi Kerajaan mengenai isu-isu persaingan yang berkaitan dengan kos sara hidup. Hingga kini, MyCC telah menghasilkan sebanyak 90 nasihat dasar dan 44 pandangan ekonomi untuk memastikan bahawa dasar Kerajaan selaras dengan prinsip persaingan dan membantu dalam usaha untuk membanteras kartel.

Untuk memperkasakan lagi penguatkuasaan Akta Persaingan 2010 terhadap kartel dan mengurangkan kos sara hidup rakyat, MyCC sedang aktif dalam usaha untuk meminda Akta 712 dan Akta Suruhanjaya Persaingan (Akta 713). Ini termasuk memperbaiki peruntukan perundangan yang sedia ada dan menambah peruntukan-peruntukan baru berkaitan kuasa penyiasatan dan penguatkuasaan. Langkah ini bertujuan untuk memastikan penguatkuasaan Akta Persaingan 2010 adalah lebih menyeluruh dan efektif, terutamanya dalam aspek penyelesaian penyiasatan dan pengeluaran keputusan.

MyCC juga sedang berusaha untuk mendapatkan kuasa melalui pengenalan rejim kawalan penggabungan (*merger control regime*) dengan tujuan untuk dapat melakukan intervensi awal (*ex-ante*) terhadap pembentukan kartel atau monopoli baru melalui akta penggabungan. MyCC akan menjalankan penyiasatan sekiranya berlaku penyalahgunaan kedudukan dominan dalam industri kartel yang boleh menjejaskan kebajikan dan kepentingan pengguna dan tidak akan teragak-agak untuk mengenakan tindakan tegas terhadap mana-mana pihak yang menjalankan aktiviti kartel.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MANOLAN BIN MOHAMAD
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN MANOLAN BIN MOHAMAD minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk menubuhkan Majlis Pembangunan Ekonomi Masyarakat Orang Asli dengan penglibatan ketua masyarakat, pertubuhan bukan kerajaan (NGO) dan koperasi-koperasi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian menyambut baik cadangan Yang Berhormat mengenai penubuhan Majlis Pembangunan Ekonomi Masyarakat Orang Asli dan pada masa kini Kerajaan telah pun menubuhkan Sekretariat Pembangunan Ekonomi Masyarakat Orang Asli (SPEOA) yang berperanan dalam membantu, memantau dan menilai pelan tindakan pelaksanaan bagi program-program yang berkaitan pembangunan ekonomi Masyarakat Orang Asli. Di samping itu, Sekretariat ini juga akan turut mengemukakan idea serta membincangkan pelan tindakan strategi dan hala tuju bersama pihak-pihak berkepentingan bagi memastikan pembangunan ekonomi yang berimpak tinggi demi kemajuan dan kesejahteraan hidup masyarakat Orang Asli.

SPEOA ini ditubuhkan dengan melibatkan penyertaan masyarakat Orang Asli seperti Ahli Dewan Negara iaitu Yang Berhormat sendiri, ahli akademik, wakil belia, wakil korporat serta wakil ketua Masyarakat Orang Asli. Penglibatan pihak-pihak lain seperti individu, Syarikat, Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) atau koperasi turut akan dilibatkan mengikut keperluan dalam membincangkan pelan dan hala tuju yang berkaitan dengan isu-isu yang dibangkitkan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK SERI HAJAH ZURAINAH
BINTI MUSA
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK SERI HAJAH ZURAINAH BINTI MUSA minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah proses dan anggaran masa untuk kelulusan klinik swasta dalam membangunkan usahawan tempatan dan apakah usaha Kerajaan dalam memastikan bahawa proses kelulusan klinik ini dapat dipercepatkan untuk memastikan tiada isu dalam mendapatkan pembiayaan buat para usahawan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sejak Akta Kemudahan dan Perkhidmatan Jagaan Kesihatan Swasta 1998 [Akta 586] dikuatkuasakan pada 1 Mei 2006, Tatacara Pengendalian Piawai (SOP) sedia ada pemprosesan permohonan pendaftaran klinik swasta melibatkan dua peringkat proses kerja, iaitu pemprosesan permohonan di Jabatan Kesihatan Negeri (JKN) dan di Ibu Pejabat Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM).
2. KKM sentiasa tekad berusaha menambah baik tempoh masa yang diambil untuk pendaftaran sesebuah klinik swasta dan kualiti penyampaian perkhidmatan melalui beberapa inisiatif. Inisiatif utama yang telah dijalankan bagi merealisasikan *ease of doing business* daripada kalangan pemain industri adalah melibatkan penambahbaikan terhadap SOP pemprosesan permohonan pendaftaran klinik swasta sedia ada, di mana bermula pada Oktober 2023 (secara berfasa), permohonan akan **diproses di peringkat Ibu Pejabat KKM sahaja**, tanpa melalui JKN, manakala pihak JKN akan melakukan tugas pemantauan setelah klinik didaftarkan.
3. Proses kerja baharu tersebut secara langsung dapat mengurangkan birokrasi dan duplikasi proses kerja supaya tempoh pendaftaran sesebuah klinik swasta lebih singkat dan munasabah, di mana tempoh 6 bulan sebelum ini dapat disingkatkan kepada 2 bulan termasuk tempoh renovasi klinik. Implementasi ini juga adalah selaras dengan konsep *self-regulatory* dan memberikan impak yang positif kepada kedua-dua pihak, pengawal selia dan juga penyedia perkhidmatan.

4. Pada masa yang sama, inisiatif berterusan yang sedang atau telah dilaksanakan oleh KKM termasuklah:
- (a) menjalin hubungan kerjasama dengan Malaysian Productivity Corporation (MPC) dalam penghasilan "*Guidebook on Setting up and Running a Private Medical Clinic in Malaysia*" untuk rujukan pelanggan / pemohon yang dijadualkan akan dilancarkan pada awal tahun 2024; dan
 - (b) sesi libat urus yang berterusan dan berkala dari semasa ke semasa bersama pemegang taruh / pemohon dan juga agensi-agensi yang berkepentingan seperti Persatuan Perubatan Malaysia (MMA) dan sebagainya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK SERI DR. MUJAHID BIN
YUSOF
TARIKHG : 7 DISEMBER 2023

DATUK SERI DR. MUJAHID BIN YUSOF minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah bentuk Program Komuniti MADANI yang disebut dalam Belanjawan 2024 baru-baru ini.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN BIN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Program Komuniti MADANI merupakan program peningkatan pendapatan yang bertujuan untuk **merancakkan aktiviti ekonomi di peringkat komuniti** melibatkan lima (5) sektor tumpuan iaitu **pertanian dan makanan, jahitan dan kraf tangan, herba dan kesihatan, pelancongan dan hospitaliti serta aktiviti hijau dan kitar semula**. Kerajaan komited untuk melaksanakan Program Komuniti MADANI di seluruh negara.
2. Bagi tujuan pelaksanaan program ini, setiap komuniti baik di kampung mahupun di bandar akan diberikan kebebasan bermusyawarah untuk memutuskan sektor tumpuan masing-masing. Kerajaan akan menyediakan peruntukan **RM1 bilion di bawah Dana Komuniti MADANI (DKM)** bagi menyediakan geran antara RM50,000.00 hingga RM100,000.00 kepada komuniti untuk menjayakan Program Komuniti MADANI.
3. Seajar dengan keputusan supaya penyelarasan dilaksanakan oleh Unit Penyelarasan Pelaksanaan, Jabatan Perdana Menteri (ICU JPM), program ini kini di peringkat pemurnian untuk menentukan mekanisme pelaksanaan bagi menjayakan aktiviti ini untuk tahun 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan apakah strategi Kementerian dalam menyelaras kursus Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) mengikut keperluan bidang pekerjaan di negara kita bagi mengekang isu pengangguran dalam kalangan belia dan beliawanis.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

1. Agenda memperkasa program Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) negara merupakan satu usaha berterusan yang memerlukan komitmen dan sinergi semua pemegang taruh terlibat. Sehubungan itu, Majlis TVET Negara (MTVET) telah ditubuhkan sebagai badan tertinggi dalam membuat keputusan berkaitan hala tuju TVET negara hasil daripada pertimbangan isu dan cabaran secara menyeluruh.
2. KSM selaku Sekretariat MTVET bersama semua pemegang taruh memanfaatkan pelbagai hasil kajian terdahulu yang telah mengenal pasti isu dan cadangan-cadangan penambahbaikan berkaitan TVET sebelum ini. Setiap hasil dapatan kajian dan inisiatif yang dicadang diteliti secara terperinci bagi memastikan kebolehlaksanaan dan impaknya terhadap TVET negara secara menyeluruh.
3. Seajar dengan penumpuan Kerajaan terhadap bidang-bidang ekonomi baharu, MTVET turut menekankan keperluan rasionalisasi program TVET secara spesifik di setiap Kementerian berkaitan. Standard dan kurikulum program TVET disemak dan ditambah baik dari masa ke semasa untuk memastikan program TVET yang ditawarkan kekal relevan seiring dengan permintaan semasa dan masa hadapan.
4. Penjajaran semula kursus dan kurikulum dengan bidang tumpuan seperti digariskan dalam Pelan Induk Perindustrian Baharu 2030 (NIMP 2030) dan bidang berpertumbuhan dan bernilai tinggi, dengan izin *High Growth High Value (HGHV)* turut sedang diberi penekanan oleh semua

SOALAN NO: 26

institusi TVET untuk memastikan graduan TVET yang dilatih kekal kompetitif untuk memasuki pasaran pekerjaan nanti.

5. Seterusnya, penglibatan industri dalam pelaksanaan program TVET turut dimantap dan diperluaskan melalui pemetaraan Memorandum Kerjasama (MoC) bersama syarikat berkaitan kerajaan (GLC) dan syarikat swasta.

6. Penglibatan pihak industri turut diperluaskan kepada pelaksanaan program latihan yang memberi penekanan terhadap aspek amali di tempat kerja sebenar. Pihak industri dilibatkan secara aktif dalam usaha mengatasi ketidakpadanan graduan TVET melalui pelaksanaan program dipacu industri seperti Program Latihan Industri Berstruktur (MySIP), Sistem Latihan Dual Nasional (SLDN), Program Perantisan, dan *Bootcamp*. Menerusi pendekatan ini, peserta akan mendapat pendedahan lebih awal terhadap ekosistem tempat kerja sebenar dan bimbingan komprehensif secara terus dari pengamal-pengamal industri.

7. Selanjutnya, Kerajaan turut telah memperkenalkan Sistem Jaminan Kualiti Tunggal TVET melalui pemakaian dokumen Code of Practice for TVET Programme Accreditation (COPTPA) yang digunakan dalam pelaksanaan jaminan kualiti program-program TVET yang ditauliah dan diakreditasi oleh dua badan akreditasi utama iaitu Jabatan Pembangunan Kemahiran (JPK) dan Agensi Kelayakan Malaysia (MQA).

8. Melangkah ke hadapan dan selaras dengan strategi Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12), pangkalan data raya TVET sedang dibangunkan bagi menyelaraskan dan mengintegrasikan semua data dan maklumat TVET secara menyeluruh merentasi Kementerian dan

SOALAN NO: 26

pemegang taruh TVET. Pengintegrasian data ini amat penting dalam membantu Kerajaan menggubal polisi, membuat pelan strategik dan keputusan dengan lebih tepat dan berkesan berdasarkan fakta dan penghasilan analisis maklumat (*data-driven decision making*).

9. Selain itu, Unit Pengambilan TVET (UP_TVET) dengan izin *single window* telah dibangun dan telah mula digunakan bagi ujian rintis bermula pada 31 Oktober 2023 yang lalu. Penggunaan UP_TVET ini terbuka kepada institusi TVET awam merentasi pelbagai Kementerian untuk tujuan permohonan kemasukan ke program TVET jangka panjang dan jangka pendek yang dibuka sepanjang tahun. Sistem ini juga akan mengambil kira kelayakan masuk yang pelbagai seperti lepasan Tingkatan 3, lepasan Sijil Pelajaran Malaysia dan lepasan Sijil Kemahiran Malaysia.

10. Usaha mempromosi TVET di seluruh negara dilakukan secara berterusan oleh semua Kementerian dan agensi berkaitan TVET sejajar dengan aspirasi TVET sebagai game changer untuk memacu ekonomi negara. Sehubungan itu, pelbagai pendekatan promosi dilakukan seperti program *outreach*, karnival, dan hebahan-hebahan di media elektronik atau platform media sosial bagi meluaskan cakupan penyampaian maklumat berkaitan peluang dan potensi laluan kerjaya menerusi TVET ini.

11. Dalam usaha menarik lebih ramai rakyat Malaysia menyertai program TVET, Kerajaan memberi penekanan terhadap pelaksanaan program TVET yang fleksibel dan berbentuk jangka pendek. Sehubungan itu, program-program TVET secara modular yang memfokuskan kepada set kemahiran spesifik telah mula dibangun dan ditawarkan oleh penyedia

SOALAN NO: 26

TVET sama ada di institusi TVET awam mahupun swasta. Fleksibiliti pelaksanaan ini turut disokong dengan pengenalan program *Micro Credential* bagi membolehkan pelatih mendapat pengiktirafan terhadap setiap pencapaian yang diperolehi.

12. Selanjutnya, Mesyuarat Majlis TVET Negara pada 5 Oktober 2023 telah memutuskan agar Dasar TVET Negara 1.0 (2024-2030) dibangunkan bagi merencana agenda pemerkasaan TVET secara komprehensif. Bagi tujuan itu, Sekretariat MTVET sedang giat melakukan pelbagai libat urus bersama pemegang taruh berkaitan di samping melakukan analisa terhadap kajian-kajian berkaitan TVET terdahulu untuk memuktamadkan Dasar TVET Negara 1.0 ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK MOHD HISAMUDIN BIN
YAHAYA
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK MOHD HISAMUDIN BIN YAHAYA minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah objektif dan sasaran Kementerian dalam program Sekolah Bimbingan Jalinan Kasih (SBJK) sejak ia mula dijalankan pada 2013 hingga kini dan apakah perkembangan baharu terhadap program ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) telah menubuhkan Sekolah Bimbingan Jalinan Kasih (SBJK), Kuala Lumpur pada tahun 2013. SBJK ditubuhkan dengan tujuan memberikan akses pendidikan kepada kanak-kanak jalanan dan terpinggir di sekitar Kuala Lumpur. Objektif SBJK ditubuhkan adalah seperti yang berikut:

- i. menyediakan akses pendidikan formal dalam persekitaran yang kondusif bagi kanak-kanak jalanan dan terpinggir;
- ii. mengurangkan kadar keciciran dalam kalangan penduduk Malaysia;
- iii. memberi peluang membentuk laluan kerjaya kepada kanak-kanak jalanan dan terpinggir; dan
- iv. membina insan yang berilmu, berkemahiran, berdikari dan diterima oleh masyarakat.

SBJK menawarkan pendidikan asas pada peringkat sekolah rendah hingga menengah kepada kanak-kanak warganegara Malaysia tanpa dokumen pengenalan diri atau murid tercicir persekolahan atas faktor keluarga atau sosial ekonomi keluarga. KPM turut memberi akses pendidikan kepada kanak-kanak yang tidak memiliki dokumen pengenalan diri tetapi ibu bapa kanak-kanak tersebut adalah warganegara Malaysia. Surat Pekeliling Ikhtisas Bil. 1/2009 bertarikh 11 Mac 2009 telah menetapkan bahawa mana-mana kanak-kanak yang tidak memiliki dokumen pengenalan diri dan salah seorang ibu atau bapa kanak-kanak tersebut adalah warganegara Malaysia, boleh

didaftarkan sebagai murid di sekolah kerajaan dan sekolah bantuan kerajaan setelah mendapat surat pengesahan atau surat perakuan daripada ketua kampung.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, pada 16 Mei 2023 sempena sambutan Hari Guru Peringkat Kebangsaan Tahun 2023 di Melaka, 10 Inisiatif Kebajikan Guru KPM telah diumumkan termasuk perluasan SBJK di negeri Sabah. Peluasan program SBJK di daerah Kota Kinabalu, Sabah ini telah bermula pada 23 Oktober 2023. Pengambilan murid dalam program SBJK di SK Sembulan, Kota Kinabalu Sabah ini memberi fokus kepada kanak-kanak yang tercicir berpanjangan di arus perdana. Murid ini terdiri daripada keluarga miskin tegar dan kanak-kanak tanpa dokumen pengenalan diri.

Pada dasarnya, program SBJK boleh dilaksanakan secara inklusif di sekolah yang terdapat keperluan dengan mengambil kira kesesuaian kriteria murid yang telah ditetapkan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' AJIS BIN SITIN
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' AJIS BIN SITIN minta **MENTERI KEMAJUAN DESA DAN WILAYAH** menyatakan :-

- (a) berapakah jumlah belia Orang Asli yang telah dihantar untuk latihan atau kursus jangka pendek ke syarikat swasta di bawah program yang dianjurkan oleh Bahagian Pembangunan Modal Insan dan Kebajikan Orang Asli, Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) sehingga kini; dan
- (b) berapakah jumlah peserta yang telah menamatkan latihan dan kursus dengan jayanya dan berapakah yang telah diserap bekerja dalam bidang yang dilatih itu.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian ini melalui Jabatan Kemajuan Orang Asli (JAKOA) cukup komited dalam memastikan supaya semua masyarakat Orang asli tidak dipinggirkan samada dalam bidang Pendidikan malah dalam kursus-kursus berkaitan kemahiran dan kerjaya

Untuk makluman Tuan Yang Dipertua, bagi tahun 2013 sehingga 2019, JAKOA telah mendapat peruntukan daripada Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) dan juga Unit Perancang Ekonomi (EPU) melalui Program Latihan Kemahiran dan Kerjaya (PLKK) dengan pelaksanaan bilangan kursus sebanyak 219 buah kursus dan bilangan peserta seramai 6,691 orang. Daripada jumlah tersebut, seramai 5,725 orang atau 86% belia beliawanis Orang Asli telah bekerja selepas tamat kursus tersebut. Sebanyak 14% lagi tidak bekerja disebabkan pelbagai faktor, diantaranya tidak tamat latihan, tidak berminat untuk meneruskan pekerjaan dalam sektor yang dipelajari, menyambung pengajian ke peringkat lebih tinggi, berkahwin dan menetap di kampung serta masalah keluarga.

Bagi tahun 2020 sehingga 2022 pula, disebabkan situasi Pandemik Covid-19 yang membimbangkan dan pergerakan rentas daerah dan Negeri yang terhad, menyebabkan pelaksanaan Program ini sedikit terkesan dan tidak dapat dilaksanakan.

Namun begitu, pelaksanaan program PLKK ini dilaksanakan semula pada tahun 2023 dengan pelaksanaan 1 kursus iaitu Kursus Pemasangan Panel Solar PV dengan bilangan pelatih seramai 20 orang peserta. Kursus ini sedang berlansung bermula pada 1September 2023 dan berakhir pada 30 November 2023 bertempat di Akademi Binaan Malaysia (Wilayah Utara), dan semua pelatih akan disediakan peluang pekerjaan selepas tamat tempoh kursus.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN SERUANDI BIN SAAD
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN SERUANDI BIN SAAD minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan apakah perancangan Kementerian bagi memperbanyakkan pembinaan rumah kos rendah di negeri Perlis terutamanya kepada golongan belia yang bekerja di kampung.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, selaras dengan matlamat Dasar Perumahan Negara (2018 – 2025) untuk menyediakan perumahan yang inklusif, berkualiti, mampu dimiliki dan berdaya huni, Kerajaan sentiasa memberikan komitmen dalam menyediakan program perumahan mampu milik bagi meningkatkan kesejahteraan hidup rakyat. Ini adalah bagi memastikan setiap rakyat mempunyai tempat tinggal tanpa mengira sama ada secara pemilikan atau sewaan dengan konsep perumahan sebagai tempat tinggal (*shelter for all*).

Bagi membantu golongan B40 termasuk kalangan belia, terdapat dua (2) program yang dilaksanakan oleh Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) di Perlis iaitu:

(1) Program Perumahan Rakyat (PPR)

KPKT membina PPR bagi memenuhi keperluan rakyat B40. Terdapat sebanyak lima (5) projek yang merangkumi tiga (3) projek dengan 1,428 unit rumah telah siap dibina dan satu (1) projek dengan 75 unit dalam pembinaan serta satu (1) projek dengan 100 unit dalam perancangan di negeri Perlis.

Semua permohonan pembangunan PPR baharu adalah melalui kerajaan negeri. KPKT akan memberi keutamaan kepada mana-mana kerajaan negeri yang menyediakan tanah di lokasi

strategik dengan kadar nominal atau percuma bagi mengatasi masalah perumahan bagi golongan berpendapatan rendah termasuk kalangan belia.

KPKT telah menerima permohonan dari Kerajaan Negeri Perlis untuk membina projek PPR Simpang Empat, Perlis. PPR ini telah diluluskan di bawah *Rolling Plan* Ketiga Tahun 2023, Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMKe-12) melibatkan pembangunan 100 unit rumah pangsa (*walk-up*). Kaedah pelaksanaan bagi PPR Simpang Empat, Perlis ini akan dilaksanakan secara reka dan bina, tender terbuka.

(2) Program Rumah Mesra Rakyat (RMR)

Program ini dilaksanakan oleh Syarikat Perumahan Negara Berhad (SPNB) dan mampu memberi manfaat kepada golongan B40 yang mempunyai tanah sendiri atau tanah milik ahli keluarga yang diberi kebenaran. Sehingga kini, terdapat 1,763 unit RMR telah siap dibina dan 142 unit dalam pembinaan di Perlis.

KPKT akan meneruskan kerjasama dengan kerajaan negeri untuk meningkatkan akses rakyat kepada perumahan yang berkualiti dan mampu dimiliki.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' DR. AHMAD AZAM BIN
HAMZAH
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' DR. AHMAD AZAM BIN HAMZAH minta **MENTERI KOMUNIKASI DAN DIGITAL** menyatakan apakah usaha dan perancangan yang dilaksanakan oleh Kementerian melalui jabatan dan agensi untuk memastikan rakyat Malaysia memahami dan menghayati gagasan Malaysia MADANI, memandangkan saluran media sosial sejak akhir-akhir ini sangat berpengaruh dan menjadi medan fitnah serta memberikan gambaran yang salah terhadap segala usaha yang dilaksanakan oleh Kerajaan terutamanya dalam mempromosikan gagasan Malaysia MADANI.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Usaha menyebarkan mesej gagasan Malaysia MADANI merupakan tanggungjawab bersama kementerian/jabatan/agensi kerajaan agar dapat difahami dan dihayati oleh semua lapisan masyarakat. Kementerian Komunikasi dan Digital (KKD) bertanggungjawab membantu memasarkan mesej dan penerangan konsep Malaysia MADANI berteraskan enam nilai iaitu Kemampanan, Kesejahteraan, Daya Cipta, Hormat, Keyakinan dan Ihsan melalui pelbagai platform komunikasi.

Pelbagai program dilaksanakan oleh KKD melalui jabatan serta agensi di bawahnya yang dijalankan dalam pelbagai kaedah seperti secara bersemuka contohnya Kita MADANI, Jalinan Insan Wahana Aspirasi (JIWA), Hebahan *Info On Wheels* (IOW) dan persembahan *Edutainment* yang merupakan program turun padang dan libat urus Jabatan Penerangan (JaPen) bersama komuniti setempat.

Selain itu, hebahan melalui media sosial dan digital turut dilaksanakan melibatkan perkongsian maklumat infografik dan videografik daripada pelbagai kementerian dan agensi-agensi kerajaan di platform media digital seperti *Instagram*, *Facebook*, *Youtube* dan *TikTok*. Sehingga 15 November 2023, sebanyak 1,531 hantaran merangkumi pelbagai mesej Malaysia MADANI disebar luas di semua platform media sosial rasmi JaPen. Manakala penghasilan kandungan kreatif oleh JaPen adalah sebanyak 304 infografik dan 88 videografik.

Jabatan Penyiaran Malaysia, (RTM), Pertubuhan Berita Nasional Malaysia (BERNAMA) dan Perbadanan Kemajuan Filem Nasional Malaysia (FINAS) turut menyebarkan konsep Malaysia MADANI melalui pelbagai program seperti program bual bicara dan kapsul Malaysia MADANI oleh RTM yang melibatkan enam saluran televisyen dan 34 stesen radio termasuk stesen negeri dan daerah serta disampaikan dalam pelbagai bahasa. Manakala BERNAMA pula menggunakan semua platformnya iaitu BERNAMA Wires, BERNAMA TV dan BERNAMA Radio untuk membuat hebahan meluas kempen penerangan yang dilaksanakan oleh agensi kerajaan. FINAS juga telah menerbitkan Pesanan Khidmat Awam (PKA) bertajuk "Pengertian Logo Malaysia MADANI" yang telah ditayangkan di semua platform penyiaran dan platform digital.

Sehingga November 2023, KKD juga telah menerbitkan sebanyak 43 bahan penerbitan yang telah disebar luas melalui pelbagai platform digital untuk memudahkan capaian masyarakat. Antara bahan penerbitan yang dihasilkan adalah Ia termasuk inisiatif-inisiatif Malaysia MADANI oleh Kerajaan Perpaduan yang dapat memberi manfaat kepada rakyat Malaysia. Antara bahan penerbitan tersebut ialah Buku Kecil Inisiatif Sejahtera Malaysia MADANI rangkuman mengikut bulan, Buku Aspirasi Malaysia MADANI iaitu Risalah dan Poster Malaysia MADANI.

Penerapan mesej dan informasi mengenai konsep Malaysia MADANI akan dilaksanakan secara berterusan supaya seluruh rakyat dapat memahami dan menghayati semangatnya dan mendapat gambaran sebenar terhadap segala usaha yang dilaksanakan oleh Kerajaan terutamanya dalam mempromosikan Malaysia MADANI.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK RAZALI BIN IDRIS
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK RAZALI BIN IDRIS minta **MENTERI PERDAGANGAN DALAM NEGERI DAN KOS SARA HIDUP** menyatakan :-

- a) apakah keberkesanan inisiatif RAHMAH yang telah memberi impak sosio-ekonomi dan kesejahteraan rakyat terutama dalam mengatasi isu kos sara hidup sejak diperkenalkan pada 31 Januari 2023 yang lalu; dan
- b) berapakah jumlah jualan dan keuntungan bagi peniaga, usahawan, pengusaha pusat Gedung beli-belah dan pelbagai Syarikat swasta yang menyokong inisiatif RAHMAH sehingga sekarang.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Program Payung RAHMAH telah mula dilaksanakan sejak 11 Januari 2023 dan telah berkembang serta mendapat sambutan yang menggalakkan di seluruh negara daripada pemegang taruh dan pengguna melalui beberapa program yang telah dilaksanakan seperti Jualan RAHMAH, Bakul RAHMAH, Pakej RAHMAH dan Menu RAHMAH.

KPDN terus komited dalam memastikan keberkesanan Program Payung RAHMAH memberi impak positif kepada sosio-ekonomi dan kesejahteraan rakyat terutama dalam mengatasi isu kos sara hidup sejajar dengan objektif asal program ini iaitu untuk membantu golongan kurang berkemampuan terutamanya golongan miskin untuk mendapatkan bekalan makanan, barang keperluan harian dan mendepani isu kos sara hidup.

Sebagai contoh, Inisiatif Menu RAHMAH dan Menu Siswa RAHMAH adalah inisiatif yang menawarkan hidangan makan tengah hari atau makan malam pada kadar tidak melebihi RM5.00 untuk membantu golongan kurang berkemampuan, golongan bekerja dan pelajar mendapatkan makanan yang seimbang dan selamat.

Selain itu, Inisiatif Jualan RAHMAH yang berkonsepkan jualan barang keperluan harian melibatkan peruncit yang mensasarkan kawasan penempatan atau kawasan tumpuan B40 di seluruh 222 kawasan Parlimen dan 640 Dewan Undangan Negeri (DUN) dengan penurunan harga sebanyak 10% hingga 30% berbanding harga pasaran.

Inisiatif ini telah dijalankan melalui 3 kaedah iaitu secara dalam premis, luar premis/ premium dan secara bergerak (#kedaicarirakyat) di 3,890 lokasi di seluruh negara sehingga 30 November 2023.

Di samping itu, Inisiatif Bakul RAHMAH pula dilaksanakan melalui sumbangan berbentuk bakul makanan (keperluan harian) seperti beras, gula, minyak masak, tepung, susu pekat, mihun dan telur oleh rakan strategik kepada kumpulan sasaran pada setiap bulan secara program Tanggungjawab Sosial Korporat (CSR) tanpa sebarang peruntukan dari Kerajaan. Sehingga 30 November 2023, sebanyak 96,990 unit Bakul RAHMAH telah diedarkan di seluruh negara

Tuan Yang di-Pertua,

Pada masa ini, KPDN mempunyai data berkaitan anggaran nilai jualan bagi Program Jualan RAHMAH (PJR) yang merupakan salah satu inisiatif utama dibawah Program Payung RAHMAH. Setakat 30 November 2023, Program Jualan RAHMAH mencatatkan nilai jualan sebanyak RM178.5 juta.

Walau bagaimanapun, KPDN akan terus memastikan momentum penyertaan rakan-rakan strategik baharu akan diteruskan melalui semua inisiatif dibawah Program Payung RAHMAH yang telah dan sedang dilaksanakan terutamanya program yang dilaksanakan secara sukarela oleh pihak swasta seperti Menu RAHMAH dan memperkenalkan inisiatif Kad Diskaun Khas Menu RAHMAH kepada pengusaha-pengusaha yang terlibat

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SHAMSUDDIN BIN HAJI ABD
GHAFFAR
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' SHAMSUDDIN BIN HAJI ABD GHAFFAR minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan apakah usaha pihak Kerajaan dalam menangani masalah disiplin dan keruntuhan akhlak dalam kalangan pelajar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) sentiasa memandang serius berkenaan masalah disiplin dan keruntuhan akhlak dalam kalangan murid sekolah. Antara langkah yang diambil bagi memastikan masalah ini ditangani adalah seperti yang berikut:

- i. memberi penekanan kepada aspek karamah insaniah menerusi teras dua dalam 7 teras Nadi Keunggulan KPM, melalui pembentukan adab, akhlak dan integriti bagi melahirkan anak yang baik lagi cerdik dengan mewujudkan suasana harmoni yang menghindari gejala negatif seperti gangguan seksual, buli, ekstremisme, gengsterisme dan vandalisme;
- ii. mewujudkan persekitaran sekolah selamat melalui Surat Pekeliling Ikhtisas Bilangan 4 Tahun 2002: Pelaksanaan Program Sekolah Selamat. Program Sekolah Selamat dilaksanakan di semua sekolah seluruh negara. Program ini bertujuan mewujudkan persekitaran sekolah yang selamat agar warga sekolah dapat menjalankan aktiviti pengajaran dan pembelajaran (PdP) serta kegiatan kokurikulum tanpa gangguan daripada mana-mana pihak, termasuk perbuatan gengsterisme, dadah dan buli dalam kalangan murid;
- iii. memantau dan mengambil langkah proaktif untuk menangani gejala sosial dalam kalangan murid sekolah oleh semua pengetua dan guru besar. KPM telah mengeluarkan Surat

Pekeliling Ikhtisas Bilangan 6 Tahun 2000: Menangani Masalah Keselamatan, Dadah dan Gengster. Antara tindakan yang perlu diambil oleh pihak sekolah adalah mengadakan peti aduan di sekolah dan asrama, mengukuhkan Jawatankuasa Disiplin Sekolah dan Asrama serta mengambil tindakan dan menghukum murid yang melakukan perbuatan salah laku di sekolah atau asrama;

- iv. mengeratkan hubungan antara guru dan murid melalui pelaksanaan Amalan Guru Penyayang di sekolah. Melalui Surat Siaran KPPM Bilangan 4 Tahun 2012: Pelaksanaan Amalan Baik Guru Penyayang adalah bertujuan untuk menerapkan budaya penyayang dalam kalangan warga sekolah, meningkatkan hubungan murid dan guru serta mengeratkan hubungan sesama murid;
- v. mengadakan kerjasama erat dengan pihak Polis Diraja Malaysia melalui Pegawai Perhubungan Sekolah (PPS). Setiap sekolah menengah dan sekolah rendah mempunyai seorang PPS yang sentiasa mendampingi dan bekerjasama dengan pihak sekolah, termasuklah mengadakan program untuk mencegah salah laku dalam kalangan murid;
- vi. menyediakan saluran pelaporan bagi membolehkan pihak sekolah melaporkan kes buli kepada KPM. Pada masa kini, KPM telah menyediakan portal aduan buli yang membolehkan warga sekolah termasuk murid dan ibu bapa serta orang awam membuat aduan terus kepada pihak Kementerian dan maklumat yang diterima akan dilindungi. Terdapat empat

saluran utama Portal Aduan Buli iaitu melalui Sistem Pengurusan Aduan Awam (SISPAA) KPM, e-mel, talian telefon dan aplikasi *WhatsApp*;

- vii. menyediakan khidmat kaunseling kepada murid-murid yang didapati cenderung untuk melakukan perbuatan salah laku terhadap murid lain; dan
- viii. terkini, KPM melancarkan Garis Panduan Pengurusan Salah Laku Buli Di Institusi Pendidikan. Garis panduan ini menjadi rujukan kepada semua pihak berkepentingan di institusi pendidikan dalam menjelaskan kefahaman tentang salah laku buli dan implikasinya serta peranan masing-masing dalam pengurusan salah laku buli terutamanya terhadap pembuli dan mangsa buli.

KPM sentiasa komited untuk meningkatkan lagi kesedaran murid bagi mencegah gejala buli di sekolah. KPM juga amat menghargai peranan Persatuan Ibu Bapa dan Guru (PIBG), pertubuhan bukan kerajaan (NGO) dan komuniti setempat yang sentiasa bekerjasama dengan pihak sekolah bagi menangani gejala buli dalam kalangan murid di sekolah.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN HAJI ABDUL NASIR BIN HAJI
IDRIS
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN HAJI ABDUL NASIR BIN HAJI IDRIS minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan apakah inisiatif daripada Kementerian bagi menarik golongan anak muda untuk menceburi bidang industri perladangan dan komoditi seperti getah, sawit dan buluh.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Perlombongan dan Komoditi melalui pusat latihan induk di bawahnya iaitu Institut Perlombongan dan Komoditi Malaysia (IMPAC) sentiasa berusaha menarik minat golongan belia menceburi bidang di sektor agrikomoditi. Antara inisiatif Kementerian ini adalah seperti berikut:
 - i. Mewujudkan program latihan berasaskan TVET melalui Sistem Persijilan Kemahiran Malaysia (SPKM) dan Standard Kemahiran Pekerja Kebangsaan (SKPK) yang memenuhi kehendak pasaran, teknologi semasa dan kehendak industri. Inisiatif ini penting bagi mewujudkan peluang pekerjaan dan peningkatan kerjaya terhadap pekerja sedia ada;
 - ii. Pelaksanaan Program *Place and Train* dan Program Sangkutan Industri bagi memberi pendedahan persekitaran pekerjaan sebenar;
 - iii. Inisiatif penggalakan penggunaan teknologi automasi, mekanisasi, IR 4.0 termasuklah *Internet of Things* (IoT) yang memberikan imej baharu yang lebih menarik di sektor perlombongan dan sedikit sebanyak mengubah persepsi bidang kerjaya 3D (*dirty, dangerous and demeaning*) di sektor perlombongan; dan

- iv. Jalinan kerjasama strategik seperti pameran kerjaya dan program *outreach* dengan pemain industri dan agensi-agensi secara berterusan seperti Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO), Pembangunan Sumber Manusia Berhad (HRDCorp), Jabatan Tenaga Kerja Semenanjung Malaysia (JTKSM), Perbadanan Tabung Pembangunan Kemahiran (PTPK), Institusi Pengajian Tinggi Awam dan Swasta, Jabatan Penjara Malaysia serta banyak lagi.
2. Pentas dan ruang yang disediakan ini diharapkan dapat memberi peluang kepada golongan belia khususnya, mendapatkan maklumat yang sebenar mengenai peluang-peluang latihan kemahiran, laluan kerjaya dan kehidupan sebenar di sektor perladangan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK TEO ENG TEE @ TEO KOK
CHEE
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

Datuk Teo Eng Tee @ Teo Kok Chee minta **MENTERI DALAM NEGERI** menyatakan setakat tahun ini, berapakah bilangan pelancong dari luar negara yang tiba di pintu masuk Malaysia yang dihalau balik khususnya bagi pelancong warga negara China.

JAWAPAN

Tuan Yang di Pertua,

Kementerian Dalam Negeri (KDN) melalui Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) sentiasa mendukung dasar Kerajaan dalam menyelia dan menjaga kemasukan terutamanya pelancong melalui pintu-pintu masuk tanpa sebarang kompromi terhadap keselamatan Negara.

Dalam hal ini, setiap pelancong warga asing yang ingin masuk ke Malaysia mestilah memenuhi syarat-syarat tertentu sebelum suatu Pas Lawatan Sosial (PLS) dikeluarkan seperti berikut:

- (i) mempunyai dan memastikan pasport dalam keadaan baik serta masih sah laku serta keperluan visa yang sah bagi pelawat dari negara-negara tertentu;
- (ii) menjawab semua soalan pegawai imigresen berkenaan latar belakang, kewarganegaraan atau pekerjaan serta memberikan kerjasama termasuk menyerahkan semua dokumen berkaitan sepanjang proses tapisan imigresen;
- (iii) menunjukkan keupayaan untuk meninggalkan Malaysia seperti menunjukkan tiket pulang;
- (iv) menunjukkan bukti penginapan atau jadual percutian sepanjang keberadaan di Malaysia; dan

- (v) bebas dari tersenarai dalam Senarai Syak Jabatan dan Sistem *Stolen Lost Travel Document* (SLTD) serta bukan dari golongan migran tidak diingini sebagaimana peruntukan Seksyen 8, Akta Imigresen 1959/63 [Akta 155].

Dari 1 Januari hingga 31 Oktober 2023, sejumlah 0.16% daripada jumlah bilangan kemasukan pelancong telah dikenakan Notis Penolakan Masuk (NTL) daripada memasuki negara ini dan 0.01% orang adalah warganegara Republik Rakyat China.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK JOHN AMBROSE
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK JOHN AMBROSE minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan apakah pelan tindakan Kementerian bagi membangunkan usahawan yang menggunakan kemudahan digital bagi meningkatkan pemasaran produk tempatan yang dihasilkan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (KUSKOP) melalui agensi-agensinya telah melaksanakan pelbagai program dalam usaha mendigitalisasikan Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana (PMKS) termasuk gerakan koperasi seperti berikut:

- (i) Platform MyMall yang menyediakan ruang pemasaran dalam talian secara percuma terhadap produk atau perkhidmatan yang ditawarkan oleh PMKS;
- (ii) Skim Pembiayaan Online TEKUN (SPOT) oleh TEKUN Nasional yang menyediakan modal pembiayaan kepada usahawan untuk menjalankan perniagaan secara atas talian;
- (iii) Skim SME Technology Transformation Fund (STTF) oleh SME Bank yang menyediakan bantuan kewangan kepada PKS untuk meningkatkan penggunaan digital dalam operasi perniagaan termasuk aspek pemasaran;
- (iv) Program Pemantapan Penjaja dan Peniaga Kecil yang bertujuan untuk meningkatkan pengetahuan mengenai pendigitalan perniagaan kepada penjaja dan peniaga kecil;

- (v) Program Transformasi Teknologi dan Digitalisasi Koperasi yang dilaksanakan oleh KUSKOP bertujuan untuk memberi pendedahan ke arah penggunaan teknologi dan digitalisasi; dan
- (vi) Program Memperkasakan Digitalisasi Koperasi (C.O.D.E.) oleh Institut Koperasi Malaysia (IKMa) yang bertujuan menggalakkan koperasi menggunakan pemasaran digital.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MUSODDAK BIN AHMAD
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN MUSODDAK BIN AHMAD minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan adakah pelaksanaan proses semakan menyeluruh terhadap silibus mata pelajaran Sejarah yang diajar di sekolah sejajar dengan usaha untuk memperkukuh kembali nilai jati diri dan ketamadunan bangsa Melayu dalam kalangan pelajar.

JAWAPAN

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) memaklumkan bahawa pelaksanaan proses semakan menyeluruh terhadap silibus mata pelajaran Sejarah yang diajar di sekolah sejajar dengan usaha untuk memperkukuh kembali nilai jati diri dan ketamadunan bangsa Melayu dalam kalangan murid telah menjadi fokus utama dalam pembangunan kurikulum. Semakan semula Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) dan Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) Sejarah yang dilaksanakan oleh KPM, adalah langkah proaktif untuk memastikan kesinambungan mata pelajaran sejarah dalam mewujudkan generasi yang mempunyai jati diri dan bangga dengan warisan tamadun bangsa.

KSSR dan KSSM Sejarah digubal untuk melahirkan murid yang tidak hanya memiliki pengetahuan sejarah tetapi juga memupuk pemikiran kritis dan analitis melalui Kemahiran Pemikiran Sejarah (KPS). Ini penting untuk mengembangkan kemampuan murid dalam memahami kronologi sejarah, meneroka bukti, membuat interpretasi, membuat imaginasi dan membuat rasionalisasi. Seajar dengan itu, KPM memastikan bahawa pengajaran dan pembelajaran (PdP) Sejarah membentuk aspek nilai, khususnya Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik yang membawa kepada pembentukan warganegara Malaysia yang beridentiti dan patriotik.

Kandungan kurikulum Sejarah dari Tahun 4 hingga Tingkatan 5, memberi penekanan kepada sejarah negara Malaysia secara kronologi, termasuk elemen sejarah dunia yang berkaitan. Pemilihan tema yang disusun secara berperingkat membantu pembelajaran kronologi sejarah

negara, mulai dari Zaman Batu hingga pembentukan negara dan bangsa Malaysia. Topik berkaitan tamadun dunia dan sumbangannya seperti Tamadun Islam, Tamadun Mesopotamia, Tamadun Mesir Purba, Tamadun Indus dan Tamadun Hwang He diajar bagi membolehkan murid memahami asas pembentukan tamadun manusia secara jelas dan tersusun. Lanjutan aspek ketamadunan dihuraikan dalam topik berkaitan Tamadun Yunani, Rom, India dan Cina membolehkan murid memahami aspek berkaitan pemerintahan, perundangan, falsafah serta pencapaian bidang sains dan teknologi.

Penekanan yang lebih mendalam tentang tamadun bangsa diajar menerusi tema Warisan Negara bertujuan mengukuhkan jati diri dan ketamadunan bangsa. Murid didedahkan dengan topik berkaitan Kerajaan Alam Melayu yang menyentuh aspek seperti sistem pemerintahan, kegiatan ekonomi, sosiobudaya, agama dan kepercayaan serta keunikan warisan masyarakat kerajaan Alam Melayu. Pendedahan berkaitan Kerajaan Melayu Melaka, Kerajaan Johor Riau, Kesultanan Melayu di negeri-negeri lain juga membantu mengukuhkan perasaan bangga terhadap asal usul bangsa yang boleh membentuk jati diri yang kukuh sebagai anak watan.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik (EKNS) diintegrasikan dalam PdP Sejarah untuk membentuk warganegara yang memahami hak, tanggungjawab dan peranannya dalam masyarakat berdasarkan prinsip-prinsip Rukun Negara dan Perlembagaan Negara. EKNS dalam pendidikan sejarah bertujuan untuk membentuk nilai sepenuhnya terhadap warisan bangsa, membentuk kefahaman sebagai warganegara, memperkuat identiti nasional, mengembangkan sikap serta tingkah laku yang sesuai dengan nilai-nilai moral dan etika dalam masyarakat.

Pelibatan Panel Pakar Rujuk Kurikulum Sejarah dan Buku Teks Sejarah, KPM turut memainkan peranan penting dalam memastikan kandungan kurikulum dan buku teks sejarah adalah sahih, tepat dan benar serta selari dengan fakta sejarah negara dan dunia. Panel Pakar Rujuk terdiri daripada tokoh akademik yang terdiri daripada pelbagai kepakaran dalam disiplin ilmu sejarah, baik dalam konteks sejarah negara mahupun sejarah dunia. Mereka berperanan menilai dan memberi input kepada kurikulum baharu yang akan digubal, memastikan kandungan sejarah selaras dengan peristiwa sejarah yang sebenar.

Dengan ini, KPM memastikan bahawa pelaksanaan semakan semula KSSR dan KSSM Sejarah bukan hanya mengikut kitaran kurikulum, tetapi juga merangkumi aspek pengetahuan, kemahiran dan nilai. Usaha ini diharapkan dapat membentuk generasi murid yang tidak hanya cemerlang dalam bidang akademik, tetapi juga memahami dan menghargai warisan sejarah bangsa Melayu serta bersedia untuk menyumbang kepada masyarakat yang berdaya saing pada masa hadapan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MOHD HASBIE BIN MUDA
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN MOHD HASBIE BIN MUDA minta **MENTERI PEMBANGUNAN KERAJAAN TEMPATAN** menyatakan adakah Kerajaan mempunyai perancangan atau usaha ke arah mewujudkan semula pilihan raya pihak berkuasa tempatan (PBT).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Negara kita mengamalkan Sistem Raja Berpelembagaan Demokrasi Berparlimen dan Kerajaan Perpaduan pada hari ini sentiasa menghormati hak rakyat untuk mengundi.

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, sejarah Pilihan Raya Kerajaan Tempatan (PRKT) telah bermula pada tahun 1857 iaitu sejak 166 tahun yang dahulu. Walau bagaimanapun, pelaksanaannya telah ditangguhkan pada tahun 1965 ekoran dari konfrontasi antara Malaysia dan Indonesia, dan semenjak itu ia tidak pernah diteruskan lagi.

Kerajaan mengambil maklum Laporan Suruhanjaya Diraja, dengan izin *Report of the Royal Commission of Enquiry to Investigate into The Workings of Local Authorities in West Malaysia* yang diketuai oleh Senator Dato' Athi Nahappan pada tahun 1965 telah mengesyorkan bahawa:

- (i) “...*that the present system of election on the basis of ward **should continue** to provide representation to local government as in the past.*”; dan
- (ii) “...*that voting in local government elections in the country **should continue** on the voluntary basis as has been hitherto.*”

Pada masa ini, pelantikan Ahli Majlis Pihak Berkuasa Tempatan adalah di bawah bidang kuasa Pihak Berkuasa Negeri (PBN) dan dibuat berdasarkan Seksyen 10, Akta Kerajaan Tempatan 1976 [Akta 171]. Seksyen 10 ini memperuntukkan kriteria umum pelantikan ahli majlis di mana Ahli Majlis yang dilantik hendaklah sebilangan besar mereka terdiri daripada pemastautin di kawasan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) tersebut, mempunyai pengalaman luas dalam hal ehwal kerajaan tempatan, tokoh yang telah memperolehi kejayaan di dalam bidang profesional, perdagangan dan perindustrian, mempunyai kebolehan mewakili kepentingan komuniti mereka dalam kawasan PBT tersebut.

Untuk makluman Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Perpaduan pada hari ini melalui Kementerian Pembangunan Kerajaan Tempatan (KPKT) sedang memberi tumpuan kepada tujuh (7) bidang fokus utama yang baharu iaitu:

- (i) membangun dan memperkasa peranan Kerajaan Tempatan;
- (ii) membangun potensi PBT bagi menjana sumber pendapatan tambahan negara;
- (iii) perancangan perumahan yang lebih komprehensif dan berdaya saing;
- (iv) pemeraksanaan komuniti tanpa mengira kaum;
- (v) pengurusan sisa pepejal bersepadu yang lebih efektif dan efisien bagi menghasilkan pelaksanaan ke arah ekonomi kitaran;
- (vi) memperkukuh agenda bandar mampan dan pintar ke arah perbandaran baharu; dan
- (vii) memperkukuh kesiapsiagaan kebombaian dan penyelamatan yang sejahtera

Bagi tahun 2023, KPKT akan memastikan perkhidmatan asas PBT diutamakan seperti jalan raya yang rata, tandas awam bersih bertaraf BMW iaitu bersih, menawan dan wangi, lampu yang terang serta longkang yang bersih sebagai misi utama untuk menyampaikan perkhidmatan yang terbaik kepada rakyat. Justeru itu, Pilihanraya Kerajaan Tempatan ketika waktu ini bukan satu perkara keutamaan pihak Kementerian.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB PUAN NOORITA BINTI SUAL
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

PUAN NOORITA BINTI SUAL minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah usaha yang diambil oleh Kerajaan dalam mendepani isu negara menua atau ageing society.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Malaysia mentakrifkan warga emas sebagai golongan yang berusia 60 tahun dan ke atas. Jabatan Perangkaan Malaysia telah mengunjurkan bahawa negara ini akan mencapai status negara tua pada tahun 2030; di mana 15% daripada populasi penduduk adalah warga emas.
2. Pada **26 Ogos 2022**, Jemaah Menteri telah bersetuju untuk untuk mewujudkan satu rangka kerja Agenda Negara Menua (ANM) melalui pendekatan keseluruhan negara (*whole of nation approach*) sebagai persiapan untuk menangani impak negara tua. Terdapat lima (5) kluster di bawah ANM iaitu:
 - (a) Kluster Kesihatan;
 - (b) Kluster Kesejahteraan;
 - (c) Kluster Kewangan;
 - (d) Kluster Pembangunan Modal Insan & Pendidikan; dan
 - (e) Kluster Ekonomi.
3. Kementerian Kesihatan Malaysia (KKM) telah dilantik untuk mengetuai Kluster Kesihatan. Kluster Kesihatan perlu melihat secara keseluruhan agenda ini dan bukan hanya tertumpu kepada kumpulan warga emas sahaja. Ianya adalah perancangan program kesihatan yang menyeluruh untuk melahirkan warga emas yang sihat dan sejahtera melalui pendekatan '*life course approach*' yang mensasarkan semua peringkat umur '*from womb to tomb*'.

Tuan Yang di-Pertua,

4. KKM amat komited dalam menyediakan perkhidmatan kesihatan kepada warga emas. KKM telah melaksanakan perkhidmatan kesihatan bagi warga emas sejak tahun 1996 sebagai salah satu *Expanded Scope Program* Kesihatan Keluarga. Pelan Tindakan Kesihatan Warga Emas Negara telah digubal pada tahun 1996 bagi memastikan penjagaan kesihatan yang lebih berkesan, diselaras dan menyeluruh.
5. Selaras dengan saranan WHO *Decade of Healthy Ageing* (2021-2030), KKM telah membangunkan Pelan Tindakan Perkhidmatan Kesihatan Warga Emas 2023-2030 (PTPKWE 2023-2030) dalam memastikan perkhidmatan kesihatan warga emas kekal relevan dengan cabaran kesihatan warga emas terkini. Objektif PTPKWE 2023-2030 adalah meningkatkan tahap kesihatan dan mengurangkan risiko kesihatan warga emas dengan meningkatkan akses dan ekuiti dalam perkhidmatan kesihatan.
6. Objektif perkhidmatan ini adalah untuk membantu warga emas mencapai tahap kesihatan yang optima melalui perkhidmatan kesihatan yang menyeluruh serta bersepadu, berteraskan kepada Dasar Kesihatan Warga Emas Negara, 2008. Di bawah Program Kesihatan Warga Emas, perkhidmatan kesihatan percuma yang diberikan di klinik-klinik kesihatan (1,086 buah) meliputi-
 - (a) Promosi dan literasi kesihatan melalui pameran, poster, infografik, ceramah dan lain-lain;
 - (b) Saringan risiko dan penilaian kesihatan;

- (c) Pemeriksaan perubatan dan pemberian rawatan;
 - (d) Kaunseling dan rujukan;
 - (e) Lawatan ke rumah dan perawatan di rumah;
 - (f) Perkhidmatan rehabilitasi (Pemulihan Anggota dan Cara Kerja), di klinik kesihatan utama yang diketuai oleh Pakar Perubatan Keluarga; dan
 - (g) Menyediakan platform untuk komuniti warga emas menjalankan aktiviti rekreasi, sosial dan kerohanian melalui 265 buah Kelab Warga Emas yang bernaung di bawah Klinik Kesihatan di seluruh Malaysia. Selain dari itu, pihak NGO dan swasta digalakkan untuk menyokong aktiviti warga emas.
7. Perkhidmatan kesihatan untuk warga emas juga dilaksanakan melalui perkhidmatan Program Jangkau Luar (*Outreach*) kepada komuniti. Program ini diperkenalkan bagi menyediakan perkhidmatan kesihatan kepada warga emas di institusi dan warga emas terlantar di rumah, iaitu kategori warga emas yang mengalami masalah kefungsiian dan yang terlantar atau bergantung sepenuhnya kepada orang lain. Objektif perkhidmatan ini adalah untuk mengekalkan maruah dan digniti warga emas di institusi dan terlantar di rumah dengan penyediaan perkhidmatan penjagaan kesihatan jangka panjang (*long term care*). Perkhidmatan yang disediakan termasuk pemeriksaan status kesihatan, perawatan, rehabilitasi dan latihan kepada penjaga warga emas di rumah atau institusi. Penilaian rumah (*home assessment*) juga dijalankan dalam usaha menjaga kesejahteraan dan kefungsiian optimum warga emas.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DR. LINGESHWARAN A/L DATO'
SERI R. ARUNASALAM
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DR. LINGESHWARAN A/L DATO' SERI R. ARUNASALAM minta
PERDANA MENTERI menyatakan

- a) berapakah bilangan dan peratusan penjawat awam yang digolongkan dalam kategori B40 secara keseluruhan dan mengikut Kementerian; serta
- b) apakah langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk membantu penjawat awam yang digolongkan dalam kategori tersebut.

JAWAPAN

**DIJAWAB OLEH YB DATUK ARMIZAN MOHD ALI,
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL SABAH, SARAWAK DAN TUGAS-TUGAS KHAS)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Sehingga 5 Disember 2023, data HRMIS menunjukkan 845,329 daripada 1,291,226 (65%) orang penjawat awam mempunyai gaji pokok di bawah RM 5,249 (data yang dikemukakan adalah tidak termasuk Skim Perkhidmatan Polis dan Tentera; serta tertakluk kepada pengemaskinian oleh pengguna dan pegawai sumber manusia di agensi masing-masing). Daripada jumlah tersebut, sebanyak 673,681 penjawat awam adalah daripada Kumpulan Pelaksana dan sebanyak 171,648 penjawat awam adalah daripada Kumpulan Pengurusan dan Profesional.
2. Walau bagaimanapun, maklumat yang dikemukakan adalah terhad kepada gaji pokok penjawat awam secara individu sahaja tanpa termasuk elaun yang diterima, tidak mengira jumlah isi rumah dan tidak merangkumi taraf aktiviti Ketua Isi Rumah (KRI). Selain itu, definisi B40 yang digunakan bagi tujuan mendapatkan data ini adalah berdasarkan takrifan daripada Jabatan Perangkaan Malaysia pada tahun 2022 yang mengambil kira jumlah pendapatan isi rumah dan bukan secara individu.

3. Kerajaan komited dalam menjaga kebajikan penjawat awam dengan melaksanakan kajian Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA) bagi menggantikan Sistem Saraan Malaysia (SSM) yang telah mula diguna pakai sejak 1 November 2002. Kajian SSPA yang antaranya merangkumi semakan ke atas gaji Perkhidmatan Awam akan mengambil kira aspek kenaikan kos sara hidup dan pendapatan boleh guna.
4. Sementara menunggu Kajian SSPA ini dimuktamadkan, Kerajaan telah bersetuju supaya Bayaran Insentif Awal Kajian Sistem Saraan Perkhidmatan Awam pada kadar RM1,000 hingga RM2,000 diberikan kepada semua Penjawat Awam termasuk anggota Tentera, Polis, Bomba, angkatan bersenjata dan seluruh anggota beruniform dan pembayaran akan dibuat pada akhir Februari 2024.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK NORAINI BINTI IDRIS
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK NORAINI BINTI IDRIS minta **MENTERI PERLADANGAN DAN KOMODITI** menyatakan apakah pelan perdagangan alternatif yang direncanakan oleh Kementerian untuk mengembalikan semula keyakinan global khususnya Kesatuan Eropah (EU) terhadap kredibiliti minyak sawit keluaran negara rentetan amaran daripada pihak Barat terhadap Perdana Menteri mengenai ketegasan beliau dalam isu Palestin.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian ini berpandangan bahawa kredibiliti minyak sawit Malaysia tidak terjejas berikutan pendirian YAB Perdana Menteri berkaitan isu Palestin. Malah, berdasarkan data eksport yang dikeluarkan oleh Lembaga Minyak Sawit Malaysia (MPOB), jumlah eksport minyak sawit ke Kesatuan Eropah meningkat sebanyak 70.5 peratus kepada 88,475 tan pada bulan Oktober 2023 berbanding 51,905 tan pada bulan September 2023. Peningkatan ini menunjukkan eksport minyak sawit kekal kukuh dan mencatatkan pertumbuhan yang positif.
2. Namun, Kementerian sentiasa berusaha untuk memastikan produk sawit terus mengukuh dan berdaya saing di pasaran global. Usaha ini termasuklah dengan menganggotai *Ad-Hoc Joint Task Force* bersama Indonesia dan Suruhanjaya Eropah, bertujuan untuk menangani keperluan peraturan baharu iaitu EUDR dan melindungi kepentingan pasaran minyak sawit Malaysia di Kesatuan Eropah. Selain itu, keanggotaan Malaysia dalam *task force* ini adalah untuk meyakinkan pihak Kesatuan Eropah berkenaan komitmen negara terhadap pengeluaran minyak sawit mampan melalui skim persijilan Minyak Sawit Mampan Malaysia, MSPO (*Malaysian Sustainable Palm Oil*).

3. Pada masa yang sama, Kementerian juga giat berinteraksi dengan para pembuat dasar di Kesatuan Eropah dengan memberi gambaran sebenar kepada mereka tentang perusahaan sawit mampan yang dilaksanakan di Malaysia serta peranan dan sumbangan minyak sawit dalam membantu mencapai Matlamat-Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals – SDGs*).
4. Kementerian juga komited untuk terus menjalankan penyelidikan-penyelidikan baharu melalui kerjasama *R&D* dengan pihak luar serta memberi galakan kepada mereka untuk menyalurkan fakta-fakta saintifik yang diperolehi mengenai kebaikan minyak sawit untuk pengetahuan masyarakat umum di Kesatuan Eropah. Kolaborasi dengan saintis-saintis terkemuka dunia juga giat dijalankan untuk mereka menyampaikan maklumat dan menguar-uarkan tentang manfaat dan khasiat minyak sawit.
5. Penyampaian maklumat melalui pihak ketiga juga boleh disalurkan melalui program-program lawatan ke ladang sawit di Malaysia oleh wakil-wakil media antarabangsa yang dianjurkan oleh agensi-agensi kerajaan yang berkaitan.
6. Walaupun Kesatuan Eropah merupakan destinasi ketiga terbesar eksport minyak sawit Malaysia, kita akan tetap menumpukan eksport minyak sawit ke India dan China, yang merupakan dua pasaran terbesar minyak sawit Malaysia selama ini. Di samping itu, Kementerian juga sedang giat melaksanakan aktiviti-aktiviti promosi untuk mengembangkan lagi pasaran-pasaran sedia ada serta membuka peluang-peluang pasaran baharu untuk produk sawit negara di rantau Afrika, Timur Tengah dan dalam kalangan negara-

NO SOALAN: 41

negara anggota ASEAN yang mana dirasakan berpotensi tinggi untuk menjana pendapatan kepada industri minyak sawit Malaysia dalam jangka masa panjang.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SIVARAJ A/LCHANDRAN
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' SIVARAJ A/L CHANDRAN minta **PERDANA MENTERI** menyatakan berapakah jumlah dari RM100 juta yang diperuntukkan kepada Unit Transformasi Masyarakat India Malaysia (MITRA) yang telah selesai diagihkan kepada penerima setakat ini.

JAWAPAN

**YB TUAN RAMKARPAL SINGH A/L KARPAL SINGH
TIMBALAN MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Unit Transformasi Masyarakat India Malaysia (MITRA) telah memanfaatkan sepenuhnya peruntukan berjumlah RM100 juta bagi tahun 2023.
2. Daripada RM100 juta yang telah diperuntukkan, sebanyak RM83,493,622.00 telah selesai disalurkan setakat 6 Disember 2023 manakala bakinya dalam tindakan pemprosesan pembayaran.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TAN SRI HAJI MOHAMAD FATMI BIN
CHE SALLEH
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TAN SRI HAJI MOHAMAD FATMI BIN CHE SALLEH minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah prestasi pencapaian Ujian Penilaian Kelas KAFA (UPKK) yang mendapat keputusan cemerlang atau 8A bagi setiap negeri bermula tahun 2018 hingga tahun 2022.

JAWAPAN

**YB SENATOR DATO' SETIA DR. HAJI MOHD NA'IM
BIN HAJI MOKHTAR
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(HAL EHWAL AGAMA)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kerajaan sentiasa prihatin terhadap pembelajaran Al-Quran dan Fardu Ain bagi murid-murid yang beragama Islam melalui pelaksanaan Program Kelas Al-Quran dan Fardu Ain (KAFA) yang telah dilaksanakan oleh Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM). Ujian Penilaian Kelas Al-Quran dan Fardu Ain (UPKK) juga telah dilaksanakan bermula pada tahun 1994 sehingga kini.

2. Sehubungan itu, prestasi pencapaian UPKK bagi calon yang mendapat 8A iaitu seperti ketetapan yang berikut:

Negeri	Tahun							
	2018		2019		2020 dan 2021		2022	
Johor	4,917	2.24 %	5,764	2.52 %	17,435	3.76 %	1,697	0.72 %
Kedah	2,316	1.06 %	3,456	1.51 %	8,917	1.92 %	1,579	0.65 %
Kelantan	5,434	2.48 %	6,082	2.66 %	14,247	3.08 %	3,458	1.42 %
Melaka	1,484	0.68 %	1,627	0.71 %	3,951	0.85 %	780	0.32 %
Negeri Sembilan	1,990	0.9 1%	2,722	1.19 %	6,246	1.35 %	914	0.37 %
Pahang	2,047	0.93 %	2,769	1.21 %	7,599	1.64 %	1,221	0.50 %
Pulau Pinang	1,766	0.81 %	2,179	0.95 %	3,761	0.81 %	919	0.38 %
Perak	3,224	1.47 %	3,581	1.57 %	7,913	1.71 %	1,137	0.47 %
Perlis	600	0.27 %	585	0.26 %	1,319	0.28 %	162	0.07 %
Selangor	3,389	1.55 %	8,667	3.79 %	28,049	6.05 %	3,818	1.57 %
Terengganu	3,887	1.77 %	3,422	1.50 %	10,045	2.17 %	1,912	0.78 %
Sabah	450	0.21 %	951	0.42 %	2,588	0.56 %	335	0.14 %
Sarawak	356	0.16 %	427	0.19 %	2,844	0.61 %	408	0.17 %
Wilayah Persekutuan	1,404	0.64 %	1,679	0.73 %	6,345	1.37 %	926	0.38 %
JUMLAH	33,264	15.17 %	43,911	19.19 %	121,259	26.17 %	19,266	7.92 %

3. Untuk makluman, jumlah calon tahun 2020 dan 2021 adalah lebih tinggi kerana penilaian calon UPKK 2020 dan calon UPKK 2021 telah dilaksanakan bersekali pada tahun 2021 menggunakan Modul Penilaian KAFA (MP KAFA) disebabkan berlaku situasi pandemik COVID-19 ketika itu.
4. Calon UPKK Tahun 2022 merupakan kohort kedua terakhir yang mengikuti Kurikulum KAFA 1.0 sejak berada di Tahun 1 bermula tahun 2018. Oleh yang demikian, calon tersebut telah melalui pengalaman pembelajaran yang kritikal dan mencabar sepanjang 3 tahun dalam suasana penularan COVID-19 sepanjang tahun 2020 hingga 2021 sebelum diisytiharkan Fasa Peralihan ke Fasa Endemik berkuat kuasa 1 April 2022.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SRI VELL PAARI A/L
TUN SAMY VELLU
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' SRI VELL PAARI A/L TUN SAMY VELLU minta **MENTERI SUMBER MANUSIA** menyatakan berapakah jumlah pekerja warga asing yang dibawa masuk ke Malaysia untuk bekerja tetapi tidak mempunyai pekerjaan memandangkan pada tahun 2021, dianggarkan terdapat lambakan lebih daripada 200,000 orang warga asing yang tidak mempunyai pekerjaan di negara ini.

JAWAPAN

Tuan Yang Di Pertua,

1. Bermula pada **16 Mac 2022 sehingga 5 Disember 2023**, sebanyak **1,136,082** kuota penggajian pekerja asing telah diluluskan oleh Kementerian Sumber Manusia berdasarkan permohonan yang diterima dengan jumlah tertinggi adalah bagi sektor perkilangan (**469,106 kuota**), diikuti dengan sektor pembinaan (**359,899 kuota**), sektor perkhidmatan (**171,550 kuota**), sektor perladangan (**85,678 kuota**), sektor pertanian (**49,473 kuota**) serta sektor perlombongan dan pengkuarian (**376 kuota**).
2. **Sehingga 26 November 2023**, Kementerian Dalam Negeri telah melaporkan jumlah pekerja asing aktif yang memegang Pas Lawatan Kerja Sementara (PLKS) yang direkodkan oleh Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) adalah seramai **1,920,412 orang**.
3. Majikan yang telah mendapat kelulusan kuota pekerja asing hendaklah terlebih dahulu mendapat kelulusan awal penggajian pekerja asing daripada Ketua Pengarah Tenaga Kerja selaras dengan kehendak peruntukan di bawah Seksyen 60K, Akta Kerja 1955 dan telah menghadiri temuduga bersama panel selaku Agensi Kawal Selia. Proses temuduga yang telah dilaksanakan semasa permohonan kuota Pekerja Asing merupakan salah satu kaedah untuk menyemak ketulenan sesuatu dokumen.

4. Semasa proses temuduga, majikan disyaratkan untuk membawa kedua-dua dokumen asal dan dokumen salinan untuk disemak oleh panel penemuduga. Sesi temuduga tersebut perlu dihadiri oleh majikan atau wakil syarikat yang dinamakan sahaja dan ini disahkan melalui semakan ke atas dokumen Suruhanjaya Syarikat Malaysia dan penyata Kumpulan Wang Simpanan Pekerja. Sekiranya majikan disyaki mengemukakan dokumen palsu semasa proses temuduga, siasatan lanjut akan dibuat melalui proses naziran ke atas syarikat. Jika terbukti dokumen yang disertakan adalah palsu, permohonan tersebut akan ditolak dan majikan akan diberikan teguran.

5. Walau bagaimanapun, Kementerian ini tidak menolak kebarangkalian berlakunya Pekerja Asing terabai susulan pemalsuan dokumen sokongan semasa majikan mengemukakan permohonan kuota pekerja asing.

6. Untuk makluman Dewan Yang Mulia, sehingga **30 November 2023**, Jabatan Tenaga Kerja Semenanjung telah menerima 41 aduan berkaitan pengabaian pekerja asing yang melibatkan **56 majikan dan 5,983 pekerja asing**. Berikutan itu, Kementerian ini menerusi Jabatan Tenaga Kerja Semenanjung telah melaksanakan tindakan sewajarnya dengan

- (i) menubuhkan Jawatankuasa Pasukan Menyelamat Pekerja Asing Terabai di Peringkat KSM bagi memperkukuhkan tindakan Kerajaan terhadap isu ini.
- (ii) menyelamatkan dan menempatkan semula pekerja asing seramai **1,087 orang** kepada majikan baharu melalui mekanisme Pertukaran Majikan (PTM) Khas;

- (iii) melaksanakan tindakan pendakwaan bagi kesalahan-kesalahan yang dikesan di bawah undang-undang perburuhan dengan membuka 21 kertas siasatan dan menunggu keputusan PUU untuk tindakan lanjut.;
- (iv) **menyenarai hitam majikan dan** kuota yang telah diluluskan akan ditangguhkan atau dibatal kelulusan kouta kemasukan pekerja asing ke Malaysia. Setakat ini **24 syarikat telah dibatal kelulusan kuota kerana** didapati telah memanipulasi dokumen permohonan bagi maksud mendapatkan kelulusan kuota pekerja asing; dan
- (v) mencadangkan tindakan **penggantungan sementara kemasukan pekerja asing oleh *Bangladesh Recruitment Agency (BRA)*** yang dikesan terlibat dalam rangkaian penghantaran pekerja asing terabai ke negara ini.

7. Buat masa ini Kementerian sedang meneruskan usaha untuk menempatkan pekerja asing yang selebihnya dalam pekerjaan dengan majikan baharu yang bersesuaian.

8. Kementerian ini akan memastikan pengurusan pekerja asing di negara ini terus dilaksanakan dengan cara terbaik dan berintegriti. Sekiranya terdapat kesalahan oleh majikan atau pihak ejen yang membawa pekerja asing ke negara ini tanpa adanya pekerjaan atau penempatan, tindakan tegas akan diambil bagi menyelesaikan isu ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK SERI PROF. EMERITUS DR.
AWANG BIN SARIYAN
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK SERI PROF. EMERITUS DR. AWANG BIN SARIYAN minta **MENTERIPENDIDIKAN** menyatakan apakah perkembangan cadangan Akta Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) yang baharu untuk menggantikan Akta Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) 1959 yang tidak memperuntukkan kuasa penguatkuasaan penggunaan bahasa kebangsaan kepada agensi tersebut dan kewibawaan agensi itu untuk memberi penarafan dalam bidang bahasa, sasteradan penerbitan kepada badan yang lain serta menggiatkan pengantarabangsaan bahasa, sastera dan ilmu watan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, antara tujuan penubuhan Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) sebagaimana di bawah Akta Dewan Bahasa dan Pustaka, 1959 [Akta 213] termasuklah menggalakkan penggunaan bahasa kebangsaan yang betul melalui arahan, ulasan, nasihat, bantuan, bimbingan, latihan atau pengawasan. Walau bagaimanapun, DBP tidak diberikan kuasa penguatkuasaan untuk mengambil tindakan terhadap penggunaan bahasa kebangsaan yang tidak tepat serta membetulkan kesalahan dalam penggunaan bahasa kebangsaan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga Senator, DBP sedang mengkaji dan memperhalusi semula cadangan dan kesesuaian pindaan Akta Dewan Bahasa dan Pustaka, 1959 [Akta 213] secara mendalam dan menyeluruh termasuk implikasi pelaksanaannya berdasarkan perkembangan semasa. DBP akan meningkatkan pemantauan dan teguran terhadap kesalahan bahasa berdasarkan akta sedia ada.

Dari segi penarafan, DBP melalui Jawatankuasa Penarafan Kerangka Standard Bahasa Melayu (JPKSBM) telah merangka pelan pengoperasian KSBM untuk mengawal kualiti dan mengiktiraf kurikulum, pentaksiran bahan sokongan dan modul latihan. JPKSBM juga merancang jalinan kerjasama di dalam dan luar negara bagi tujuan penyebaran kerangka ini supaya penerimaannya dapat diperluas.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator juga, dalam usaha pengantarabangsaan bahasa Melayu, DBP menjalinkan kerjasama dengan negara serantau dan antarabangsa melalui penubuhan tiga entiti, iaitu Majlis Antarabangsa Bahasa Melayu (MABM), Majlis Bahasa Brunei Darussalam-Indonesia-Malaysia (Mabbim) dan Majlis Sastera Asia Tenggara (Mastera). Melalui kerjasama ini, usaha mengantarabangsakan bahasa Melayu dilaksanakan melalui pelbagai kegiatan bahasa dan persuratan termasuklah Simposium Pengantarabangsaan Bahasa Melayu, Seminar Antarabangsa Kesusasteraan Asia Tenggara (SAKAT), Siri Kuliah Kesusasteraan Bandingan Mastera dan Anugerah S.E.A Write. Dari segi pengantarabangsaan ilmu watan, DBP telah menerbitkan Kamus Dewan Perdana yang mengandungi 120 ribu entri dan subentri merangkumi kata umum, istilah, dialek dan kata bahasa serumpun. DBP turut menerbitkan istilah pelbagai bidang termasuk bidang sains, kejuruteraan, kewangan, diplomasi dan hubungan antarabangsa.

DBP akan terus menggiatkan usaha penguatkuasaan, penarafan dan pengantarabangsaan bahasa Melayu berdasarkan akta sedia ada.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

**PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK PAUL IGAI
TARIKH : 7 DISEMBER 2023**

DATUK PAUL IGAI minta **MENTERI PERTANIAN DAN
KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan di manakah projek berskala
besar untuk padi di Sarawak.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa ini program SMART Sawah Berskala Besar (SMART SBB) di Sarawak telah dibangunkan di Batang Lupar di bawah seliaan Kawasan Pembangunan Pertanian Bersepadu (IADA) Batang Lupar. Program SMART SBB di IADA Batang Lupar dilaksanakan dengan kerjasama dua buah Syarikat peneraju utama iaitu Syarikat Advansia (Sarawak) Sdn. Bhd. dan Syarikat Padiberas Nasional Berhad (BERNAS).

Keluasan penanaman padi pada peringkat awal pelaksanaan program ini oleh pihak BERNAS adalah sebanyak 35 hektar, manakala pihak Syarikat Advansia (Sarawak) Sdn. Bhd. bermula dengan kawasan seluas 20 hektar dan seterusnya kepada 37 hektar melibatkan seramai 202 orang pesawah di Blok C, Tanjung Bijat. Pelaksanaan Program SMART SBB di Blok C telah banyak membantu meningkatkan purata hasil padi di kawasan Batang Lupar, yang mampu mengeluarkan hasil sehingga 5.5 tan metrik per hektar. Antara penyumbang kepada kejayaan ini ialah penggunaan mekanisasi ladang serta penggunaan benih padi varieti moden yang diaplikasikan oleh pemain-pemain industri tersebut.

Pada masa ini Kementerian sedang mengenalpasti kawasan lain yang berpotensi untuk penanaman padi secara berskala besar iaitu di kawasan Stumbin, Bijat, Gran, Entulang, Seduku dan Lingga-Banting.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' DR. NELSON A/L
RENGANATHAN
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' DR. NELSON A/L RENGANATHAN minta **MENTERI KEWANGAN** menyatakan adakah kriteria skor kredit pinjaman yang diperoleh melalui laporan *Credit Tip-Off Service* CTOS dan *Central Credit Reference Information System* (CCRIS) diteliti oleh Kementerian bersama-sama institusi kewangan supaya syarikat-syarikat boleh memperoleh dana baharu untuk memastikan kelangsungan perniagaan memandangkan keadaan ekonomi semasa yang mencabar.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman, CCRIS (*Central Credit Reference Information System*) adalah pangkalan data yang dimiliki dan dikendalikan oleh Bank Negara Malaysia (BNM) untuk mengumpul dan menzahirkan maklumat kredit peminjam kepada institusi kewangan dan agensi pelaporan kredit swasta yang terpilih dengan persetujuan daripada peminjam. Laporan CCRIS hanya menyediakan maklumat faktual seperti data pengenalan diri peminjam yang penting (seperti nama, nombor pengenalan diri, dan tarikh lahir) serta maklumat berkaitan permohonan kredit dan pinjaman yang dikeluarkan (seperti jenis kemudahan kredit, sejarah pembayaran balik, dan had kredit). Laporan CCRIS tidak menyediakan sebarang skor kredit atau membuat sebarang penilaian mengenai kelayakan kredit peminjam.

Keputusan untuk meluluskan permohonan kredit oleh peminjam merupakan keputusan komersial yang diambil oleh institusi kewangan. Laporan CCRIS adalah salah satu sumber maklumat yang digunakan oleh institusi kewangan untuk membantu penilaian kepercayaan kredit (*creditworthiness*) peminjam sedia ada atau bakal peminjam mereka. Institusi kewangan turut mengumpul lebih banyak maklumat tentang peminjam daripada sumber selain CCRIS, seperti agensi pelaporan kredit swasta untuk membantu penilaian kepercayaan kredit yang menggambarkan risiko setiap pemohon pinjaman.

CTOS Data Systems Sdn Bhd (CTOS) pula ialah suatu agensi pelaporan kredit yang berdaftar di bawah Akta Agensi Pelaporan Kredit 2010 [Akta 710] yang di kawal selia oleh Pejabat Pendaftar Agensi Pelaporan Kredit, Kementerian Kewangan. CTOS menjalankan perniagaan pelaporan kredit dengan menyediakan laporan kredit individu dan syarikat kepada mana-mana orang lain.

CTOS menyediakan laporan kredit iaitu suatu laporan yang mengandungi apa-apa rekod atau maklumat, sama ada dalam bentuk bertulis, lisan atau bentuk lain. Laporan kredit ini mempunyai kaitan dengan seseorang pelanggan dari segi:

- i. kelayakan untuk diberikan kredit;
- ii. sejarah berhubung dengan kredit;
- iii. keupayaan untuk membayar balik kredit; dan
- iv. digunakan sebagai salah satu faktor dalam menentukan kelayakan seorang pelanggan untuk mendapatkan kredit.

Skor kredit dipaparkan dalam laporan kredit CTOS bagi menunjukkan sama ada pelanggan mempunyai rekod kewangan yang stabil dan tabiat pengurusan kredit yang bertanggungjawab. Skor kredit CTOS ialah antara 300 ke 850 – lebih tinggi skor, maka lebih baik reputasi kredit pelanggan tersebut.

Maklumat yang terdapat di dalam laporan kredit CTOS sama ada positif atau negatif merupakan "*leading information*" bagi institusi kewangan untuk membuat penilaian kredit. Institusi kewangan mempunyai garis panduan, strategi perniagaan serta polisi dalaman masing-masing untuk menganalisa kedudukan kewangan seseorang bakal peminjam dan apa-apa keputusan akhir adalah terletak sepenuhnya pada insitusi kewangan tersebut.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MANOLAN BIN MOHAMAD
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN MANOLAN BIN MOHAMAD minta **MENTERI PENDIDIKAN** menyatakan adakah Kerajaan bercadang untuk menjadikan *eSport* atau sukan elektronik sebagai salah satu mata pelajaran di peringkat sekolah kebangsaan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) sentiasa memberi ruang dan peluang kepada murid memaksimakan potensi dan bakat dalam kokurikulum khususnya dalam bidang sukan bagi melahirkan modal insan secara holistik untuk memenuhi keperluan negara pada masa hadapan. Buat masa ini KPM menerusi Majlis Sukan Sekolah Malaysia (MSSM) telah berperanan untuk menyelaras aktiviti sukan dengan memberi tumpuan kepada penganjuran 24 jenis sukan yang dilaksanakan pada peringkat daerah, negeri, kebangsaan serta antarabangsa seperti mana yang termaktub dalam Akta Pendidikan 1996, Peraturan-Peraturan Pendidikan (Majlis Sukan Sekolah Malaysia) 2009.

Selain itu, KPM juga menerusi Dasar 1Murid 1Sukan (1M1S) terus berusaha untuk meningkatkan penyertaan murid dalam bidang sukan bermula daripada peringkat sekolah rendah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator, garis panduan pelaksanaan kokurikulum yang merangkumi pelaksanaan pasukan badan beruniform, kelab dan persatuan serta sukan dan permainan sentiasa dikemas kini selaras dengan perkembangan keperluan semasa termasuk peningkatan kemajuan teknologi terkini. Justeru, KPM cakna terhadap usaha kerajaan dalam merangsang serta menggalakkan pembangunan industri sukan elektronik di Malaysia melalui Pelan Strategik Pembangunan Sukan Elektronik Kementerian Belia dan Sukan 2020 - 2025.

Sehubungan dengan itu, KPM bersedia untuk meneliti pelaksanaan sukan elektronik sebagai salah satu jenis sukan yang dilaksanakan di sekolah dengan tidak mengabaikan aspek pembangunan adab, akhlak dan integriti murid yang ditekankan menerusi 7 Teras Nadi Keunggulan KPM. Pendekatan ini adalah bagi memastikan generasi masa depan mempunyai jati diri yang kukuh di samping dapat mewujudkan suasana harmoni yang boleh menghindari gejala negatif dan membentuk nilai-nilai sosial yang positif seperti yang dihasratkan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN ABUN SUI ANYIT
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN ABUN SUI ANYIT minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan adakah Kementerian bercadang untuk memudahkan syarat-syarat untuk menikmati Program Inisiatif Pendapatan Rakyat (IPR) atau Inisiatif Usahawan Tani (INTAN) dan menjelaskan bagaimana penduduk pedalaman Sarawak boleh dilibatkan dalam keadaan ketiadaan geran tanah Hak Adat Bumiputra (NCR).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Dalam mempergiat usaha membasmi kemiskinan, Kementerian Ekonomi melaksanakan Inisiatif Pendapatan Rakyat atau IPR yang merupakan pelengkap kepada program-program pembasmian kemiskinan sedia ada yang telah dilaksanakan oleh pelbagai kementerian dan agensi. Di bawah IPR, templat program dibangunkan dan bantuan secara *in-kind* diberi kepada peserta miskin tegar, miskin dan B40 bagi menyokong dan menggalakkan mereka menjalankan aktiviti ekonomi dan menjana pendapatan tambahan.

Sebanyak 3 inisiatif rintis telah dilaksanakan di bawah IPR iaitu Inisiatif Usahawan Tani (INTAN), Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN) dan Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN). Selain meningkatkan pendapatan peserta, ketiga-tiga inisiatif rintis ini dikenal pasti dapat membantu mengatasi isu utama yang dibangkitkan pada masa ini seperti isu keterjaminan makanan, peluang pekerjaan dan kos sara hidup yang tinggi.

Sehingga 21 November 2023, sejumlah 132,404 permohonan melalui portal IPR telah diterima daripada rakyat Malaysia untuk menyertai program IPR. Setelah disaring, sejumlah 49,687 individu daripada kategori berpendapatan rendah layak untuk dipadankan dengan tiga (3) inisiatif ini yang meliputi 21,944 pemohon di bawah Inisiatif Usahawan Makanan (INSAN), 13,192 di bawah Inisiatif Usahawan Tani (INTAN) dan 14,551 pemohon di bawah Inisiatif Operator Perkhidmatan (IKHSAN).

Salah satu komponen utama di bawah IPR adalah INTAN. Pelaksanaan program IPR - INTAN ini melibatkan projek tanaman dan dilaksanakan secara *on-farm* (dalam kebun) secara berkelompok serta melibatkan tanaman yang boleh mengeluarkan hasil dalam tempoh kurang setahun yang menyumbang kepada rantai bekalan dan nilai industri agro-makanan tempatan. Jenis tanaman yang dicadangkan juga perlu mempunyai hasil pulangan yang tinggi bagi memastikan pulangan pelaburan.

Templat pelaksanaan program pembasmian kemiskinan melalui IPR - INTAN ini turut dilihat bersesuaian untuk mengatasi isu kemiskinan di luar bandar dengan mengambil kira keadaan geografi dan demografi penduduk di kawasan yang lebih tertumpu kepada kegiatan ekonomi berasaskan pertanian dan penternakan.

Syarat utama utama penyertaan IPR-INTAN adalah ketersediaan tapak projek atau tanah yang didaftarkan atas nama Pesuruhjaya Tanah Persekutuan (PTP) atau tanah milik Kerajaan Negeri (*state land*) atau tanah milik badan berkanun persekutuan atau negeri termasuk di negeri Sarawak.

Selain itu, keluasan minimum tapak projek yang ditetapkan adalah 10 ekar bagi membolehkan projek yang dijalankan mencapai tahap ekonomi bidangan (*economy of scale*) serta membolehkan pengurusan operasi yang optimum dan mengguna pakai kaedah pertanian berteknologi tinggi dan tempoh penggunaan tanah bagi pelaksanaan IPR – INTAN adalah minimum 10 tahun.

Sekiranya peserta daripada golongan miskin tegar mempunyai tanah persendirian dan berhasrat untuk melaksanakan projek pertanian secara individu, mereka juga boleh memohon melalui Pentadbiran Kerajaan Negeri dan pejabat daerah menerusi pendekatan basmi kemiskinan tegar (BMT). Latihan teknikal atau *hard-skill* berkaitan pertanian juga akan diberikan kepada isi rumah miskin tegar yang memilih untuk terlibat dalam perniagaan bagi meningkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam bidang yang diceburi.

Kerajaan akan terus melipat gandakan usaha membantu golongan sasar untuk keluar daripada cengkaman kemiskinan melalui pewujudan pelbagai program peningkatan pendapatan dan mencipta peluang pekerjaan, termasuk melalui kaedah mengoptimumkan produktiviti tanah-tanah milik Kerajaan di seluruh negara menerusi pelaksanaan program pertanian moden.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK SERI HAJAH ZURAINAH
BINTI MUSA
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO DR. NUIING JELUING minta **MENTERI KESIHATAN** menyatakan apakah nama-nama syarikat yang terlibat dalam pembekalan 104 ventilator yang gagal berfungsi termasuk syarikat pembuatan ventilator tersebut memandangkan tiada tindakan disiplin dikenakan ke atas staf Kementerian Kesihatan dan Pharmaniaga dan adakah Kerajaan telah menyenaraihitamkan syarikat pembuatan ventilator serta produk-produk mereka yang lain daripada digunakan di pusat kesihatan awam.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Perolehan darurat pembelian ventilator telah dilaksanakan sejak wabak COVID-19 melanda negara pada bulan Februari 2020. Pelaksanaan perolehan darurat ini adalah berdasarkan kepada Pekeliling Perbendaharaan/ Pengurusan Belanjawan (PP/PB) 3.3 Garis Panduan Perbelanjaan Darurat (AP55) dan Perolehan Darurat (AP173.2) yang dikeluarkan oleh Kementerian Kewangan Malaysia (MOF).
2. Berdasarkan prosiding PAC bil 3 (c) 2023 bertarikh 14 September 2023, pihak Pharmaniaga Logistics Sdn. Bhd. (PLSB) telah menyenaraikan beberapa pembekal/pengilang yang terlibat seperti berikut:
 - a) Entrol Trading Ltd
 - b) Hong Kong Smart Int. Investment Ltd
 - c) Nantong Angel Medical Inst. Co. Ltd
 - d) Allied King Industrial Dev. Ltd
3. Perkara ini masih dalam penelitian dan tindakan pelbagai pihak termasuk Pejabat Penasihat Undang-Undang, KKM bersama Jabatan Peguam Negara. Oleh yang demikian, sebarang tindakan lanjut adalah tertakluk kepada hasil penelitian dan keputusan pihak yang berkenaan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK WIRA DR. MOHD HATTA BIN
MD RAMLI
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK WIRA DR. MOHD HATTA BIN MD RAMLI minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan adakah Garis Panduan Kaedah Penjimatan Tenaga di Pejabat dan Premis Kerajaan yang dikeluarkan oleh Kementerian dipantau pelaksanaannya untuk memastikan keberhasilan polisi ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat Senator, Garis Panduan Kaedah Penjimatan Tenaga di Pejabat dan Premis Kerajaan sepertimana terkandung di dalam Surat Pekeliling Am Bilangan 2 Tahun 2014 menerangkan berkenaan langkah-langkah penjimatan tenaga yang boleh dilaksanakan di Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan sebagai langkah pengurangan perbelanjaan kos utiliti sebanyak 5% daripada kos utiliti Kerajaan.
2. Garis panduan ini masih terpakai dan pelaksanaannya adalah berlandaskan kepada konsep *Let Managers Manage*, dimana setiap organisasi diperkasakan dan bertanggungjawab untuk melaksanakan dan memantau pemakaian garis panduan ini bagi memastikan sasaran penjimatan sebanyak 5% tersebut tercapai. Untuk tahun 2014 hingga 2018, pencapaian setiap Kementerian dilaporkan semasa Mesyuarat Ketua Setiausaha Kementerian dan Ketua Perkhidmatan yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Negara.
3. Sepanjang tempoh pemantauan terdapat peningkatan penjimatan penggunaan tenaga elektrik, di mana pada tahun 2018, Kerajaan telah berjaya menjimatkan penggunaan tenaga elektrik sebanyak 20.9% berbanding tahun asas pada 2013. Pengurangan tenaga elektrik yang dicapai adalah sebanyak 55.9 juta kilowatt jam (kWj) yang juga bersamaan dengan kos tenaga bernilai RM20.4 juta.

4. Mulai tahun 2018, prestasi penggunaan tenaga di bangunan Kerajaan dipantau melalui inisiatif pelabelan *Building Energy Intensity (BEI)* oleh Suruhanjaya Tenaga. Susulan daripada itu, prestasi penggunaan tenaga di bangunan Kerajaan Persekutuan di Putrajaya dipantau menerusi kontrak fasiliti bangunan (*facility management* – FM). Pihak FM perlu memastikan BEI bangunan Kerajaan tersebut dikekalkan atau ditambah baik berbanding penarafan yang ditetapkan dalam kontrak.

5. Mengambil kira hasrat Kerajaan ke arah mencapai aspirasi pelepasan *Green House Gases (GHG)* sifar bersih menjelang tahun 2050 bagi sektor tenaga dan menyokong Hala Tuju Peralihan Tenaga Negara serta penguatkuasaan Akta Kecekapan dan Konservasi Tenaga 2023, NRECC berhasrat untuk mengemaskini Garis Panduan tersebut dan memperluaskan pemakaian serta amalan penggunaan tenaga dengan cekap untuk semua Kementerian/Jabatan/Agensi Kerajaan Persekutuan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO DR. NUING JELUING
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO DR. NUING JELUING minta **MENTERI PENGANGKUTAN** menyatakan apakah faktor syarikat penerbangan MyAirline menghentikan perkhidmatan mereka secara mengejut pada baru-baru ini yang menyebabkan berlaku kesulitan kepada orang ramai dan seterusnya mencemarkan reputasi nama baik negara serta apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian untuk mengelakkan kejadian ini daripada berlaku pada masa hadapan.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, Suruhanjaya Penerbangan Malaysia (MAVCOM) telah meluluskan Lesen Perkhidmatan Udara – *Air Service Licence* (ASL) MYAirline untuk tempoh dua belas (12) bulan mulai 15 November 2022 hingga 14 November 2023 manakala Pihak Berkuasa Penerbangan Awam Malaysia (CAAM) pula telah meluluskan Perakuan Pengendali Udara – *Air Operator Certificate* (AOC) dari 1 Oktober 2022 hingga 30 September 2023. AOC ini telah diperbaharui oleh CAAM untuk tempoh dua tahun sehingga 30 September 2025.
2. Semasa kelulusan ASL diberikan kepada MYAirline, MAVCOM turut mensyaratkan supaya syarikat tersebut memiliki ekuiti positif yang boleh menampung operasi syarikat sekurang-kurangnya bagi tempoh tiga (3) ke enam (6) bulan berdasarkan cadangan pelan perniagaan yang dikemukakan. Berdasarkan penilaian MAVCOM pada ketika itu, syarikat dan pemegang saham mempunyai kemampuan kewangan yang kukuh untuk memulakan operasi penerbangan seperti yang telah dirancang.
3. Selepas memulakan operasi penerbangan pada 1 Disember 2022, kos operasi MYAirline telah meningkat disebabkan oleh kenaikan mendadak nilai mata wang Dollar Amerika Syarikat (USD) berbanding dengan Ringgit Malaysia iaitu dari RM 4.30/USD seperti yang diunjurkan dalam pelan perniagaan MYAirline berbanding nilai USD sebenar iaitu RM 4.68/USD pada bulan September 2023. Kebanyakan transaksi MYAirline adalah dalam mata wang USD, termasuk bayaran pajakan pesawat (*aircraft lease*) dan bahan api (*jet fuel*) yang juga telah mengalami

peningkatan dari USD 113 setong (*per barrel*) hingga mencapai USD 131 setong.

4. MYAirline telah memaklumkan kepada pihak MAVCOM pada 9 Oktober 2023 bahawa pihak syarikat sedang memuktamadkan penjualan saham kepada pelabur baharu dalam dan luar negara. Namun sehingga pembatalan operasinya, MYAirline masih belum berjaya memuktamadkannya. Kedudukan ini memberi implikasi kepada syarikat untuk membiayai operasi harian. Sehubungan dengan itu, pihak syarikat telah mengambil keputusan untuk menggantung operasinya secara sertamerta tanpa memberi sebarang notifikasi awal kepada pihak Kementerian serta agensi-agensi kawal selia dan penumpang-penumpangannya.

5. Sehubungan itu, Kementerian Pengangkutan, melalui MAVCOM dan CAAM, akan terus mengutamakan kepentingan dan keselamatan pengguna pada setiap masa. Pihak Kementerian akan terus memantau situasi semasa sehingga isu berkaitan penggantungan operasi ini diselesaikan sepenuhnya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN MOHD HASBIE BIN MUDA
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN MOHD HASBIE BIN MUDA minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan apakah usaha-usaha yang dilakukan oleh Rukun Tetangga di seluruh negara bagi menyampaikan gagasan Malaysia MADANI ke dalam kehidupan masyarakat.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Seiring dengan aspirasi Kerajaan Perpaduan untuk membangun Malaysia MADANI, maka Ekosistem Perpaduan adalah antara agenda penting sebagai pemangkin negara yang mampan, makmur dan adil melalui pembinaan **Komuniti RAHMAH**.
2. Program Komuniti RAHMAH adalah antara inisiatif Kementerian Perpaduan Negara dalam merealisasikan usaha Kerajaan Perpaduan membangun Malaysia MADANI. Inisiatif ini dirancang dengan menekankan kepada pemupukan nilai-nilai kemanusiaan seperti ihsan, kasih sayang, peduli, hormat menghormati, toleransi dan penerimaan antara satu sama lain.
3. Program yang dirancang bagi membina komuniti RAHMAH khususnya dalam Kawasan Rukun Tetangga adalah bertunjangkan kepada masa hadapan yang mampan dan sejahtera meliputi aspek ekonomi, pendidikan, agama, kesihatan, kenegaraan, kebudayaan dan alam sekitar.
4. Dalam konteks ini, enam nilai MADANI menjadi teras kepada pembinaan Komuniti RAHMAH dengan menyuburkan sifat ihsan, jati diri, peduli, kasih sayang, saling hormat menghormati, meraikan kepelbagaian, toleransi dan penerimaan dalam setiap anggota masyarakat untuk memacu Malaysia yang bersatupadu, makmur dan lebih cemerlang.

5. Komuniti RAHMAH melibatkan pengemblengan inisiatif agensi Kerajaan, swasta, NGO, keluarga dan juga komuniti khususnya komuniti Rukun Tetangga. Usaha ini mensasarkan kepada tindakan secara kolektif oleh seluruh masyarakat khususnya dari pelbagai latar belakang bermula dari kanak-kanak hingga ke warga emas.
6. Program-program yang dirancang untuk membangun Komuniti RAHMAH adalah bertujuan untuk:
 - i. Melahirkan komuniti yang memiliki nilai jati diri, sifat ihsan, peduli, kasih sayang, saling hormat menghormati, meraikan kepelbagaian, toleransi dan penerimaan;
 - ii. Meningkatkan taraf dan kualiti hidup serta kesejahteraan komuniti melalui aktiviti yang meningkatkan peluang pekerjaan, menjana pendapatan serta mengurangkan kos sara hidup yang dilaksanakan secara kolaborasi dengan pelbagai agensi Kerajaan, NGO dan swasta.
 - iii. Membentuk komuniti yang harmoni dan bersatu padu dengan memperkasakan khidmat komuniti sebagai tapak integrasi nasional.

7. Bagi mencapai matlamat tersebut, antara aktiviti yang dirangka di bawah Program Komuniti RAHMAH ialah:
- a) Program Gerak Rahmah
 - b) Program *RT Cares*
 - c) Projek Ekonomi Komuniti KRT
 - d) Projek Kebuniti Madani - KRT
 - e) Program Dapur Komuniti KRT
 - f) Ziarah Rahmah Perpaduan
 - g) Program Tuisyen KAMI (Komuniti, Aman, Muhibah, Ihsan)
 - h) Gerobok Komuniti Rahmah
 - i) Pembangunan Sudut Ilmu Komuniti (*Unity Library*)
 - j) Projek Daya Cipta Jiran Muda
 - k) Program Jiranku Keluargaku
 - l) Program Integrasi Sosial Antara Komuniti (INSAN)
 - m) Program Gerak PADU
8. Pembinaan Komuniti RAHMAH melalui rangka tindakan yang kolektif oleh Kementerian Perpaduan Negara ini akan membangun komuniti yang mampan dan sejahtera yang menjadi tonggak kepada Malaysia MADANI.
9. Pelbagai pengisian dirangka merangkumi aspek perpaduan, ekonomi, pendidikan, kesihatan, keselamatan dan alam sekitar akan dapat memperkasa dan mendayaupayakan komuniti. Ini bagi membantu Kerajaan menangani isu-isu masyarakat seperti isu perbezaan, kemiskinan, sosial terpinggir serta isu-isu yang boleh menjejaskan kualiti dan kesejahteraan masyarakat.

10. Konsep Komuniti Rahmah seharusnya dibugarkan dalam perspektif yang positif dan produktif serta melangkaui kemajmukan yang ada. Melalui penerapan nilai-nilai tersebut, Malaysia mampu membina satu ekosistem yang harmoni dan sejahtera serta memacu Malaysia ke arah kecemerlangan.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' SRI TI LIAN KER
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' SRI TI LIAN Ker minta **PERDANA MENTERI** menyatakan apakah kesediaan Kerajaan untuk meminda Perlembagaan dan undang-undang berkenaan Kajian Semula Persempadanan Bahagian-bahagian Pilihan Raya bagi Negeri-negeri Tanah Melayu yang hanya boleh bermula pada tahun 2026 memandangkan isu ketidakseimbangan saiz pengundi (malapportionment) semakin serius dengan pertambahan pengundi baharu dan perubahan demografi yang mendadak.

JAWAPAN

**YB DATO' SRI AZALINA OTHMAN SAID
MENTERI DI JABATAN PERDANA MENTERI
(UNDANG-UNDANG DAN REFORMASI INSTITUSI)**

Tuan Yang di-Pertua,

1. Urusan kajian semula persempadanan terhadap bahagian-bahagian pilihan raya sedia ada, hanya boleh dilaksanakan selepas tamat lat tempoh 8 tahun atau terdapat pindaan undang-undang ke atas komposisi bilangan keanggotaan Ahli Dewan Rakyat atau Dewan Undangan Negeri. Bagi maksud tersebut, lat tempoh 8 tahun bagi kajian semula persempadanan **Negeri Sarawak akan berakhir pada tahun 2023, Negeri Sabah pada tahun 2025** manakala **Negeri-Negeri Tanah Melayu pula pada tahun 2026**. Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR) menjalankan urusan kajian semula persempadanan bahagian-bahagian pilihan raya Persekutuan dan negeri berlandaskan kepada prinsip-prinsip dan tatacara persempadanan yang ditetapkan di bawah Jadual Ketiga Belas, Perlembagaan Persekutuan serta menurut bidang kuasa SPR yang diperuntukkan di bawah Perkara 113, Perlembagaan Persekutuan.

2. Berdasarkan peruntukan yang ditetapkan oleh Perlembagaan, prinsip-prinsip persempadanan yang dipegang oleh SPR adalah seperti berikut:-

- i. **Kemudahan diadakan bagi pemilih-pemilih keluar mengundi** semasa pilihan raya dan bahagian pilihan raya tidak merentasi sempadan negeri;

- ii. Mengambil kira **kemudahan pentadbiran** yang boleh didapati dalam bahagian pilihanraya itu untuk mengadakan jentera yang perlu bagi pendaftaran dan pengundian;
- iii. Jumlah pemilih yang lebih kurang sama banyak bagi setiap bahagian pilihan raya dalam sesebuah Negeri **kecuali apabila terdapat kesukaran perhubungan dan pengangkutan yang dihadapi di luar bandar, luas bahagian pilihan raya patut diberi pertimbangan**; dan
- iv. **Mengekalkan hubungan masyarakat tempatan.**

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TAN SRI DATO' LOW KIAN CHUAN
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TAN SRI DATO' LOW KIAN CHUAN minta **MENTERI EKONOMI** menyatakan apakah pendekatan Kerajaan dalam pembangunan ekosistem untuk menyokong *silver economy* memandangkan lebih daripada 7 peratus populasi di Malaysia berumur 65 tahun dan ke atas.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman ahli Yang Berhormat, Malaysia telah mencapai status negara menua (*ageing nation*) pada tahun 2021 apabila 7% daripada jumlah penduduknya terdiri daripada individu berusia 65 tahun ke atas. Peratusan populasi ini dijangka akan berganda dalam tempoh 21 tahun akan datang, dan Malaysia dijangka akan mencapai status negara tua (*aged nation*) pada tahun 2044. Punca utama kepada perubahan demografi ini adalah peningkatan jangka hayat, penurunan kadar kematian dan penurunan tahap kesuburan.

Penuaan populasi membawa implikasi seperti penurunan produktiviti ekonomi, penguncupan populasi bekerja dan peningkatan perbelanjaan Kerajaan dalam menyediakan perkhidmatan penjagaan kesihatan dan program perlindungan sosial. Namun begitu, peralihan demografi ini turut membawa manfaat melalui peluang-peluang baharu yang mampu menjana pertumbuhan ekonomi. Potensi ekonomi ini atau dikenali '*silver economy*' melibatkan aktiviti ekonomi bagi memenuhi keperluan dan permintaan populasi menua merangkumi produk, kemudahan dan perkhidmatan yang berkaitan dengan demografi khusus ini.

Kerajaan sedar bahawa prospek *silver economy* adalah besar tetapi memerlukan satu ekosistem yang kondusif untuk berkembang maju. Dalam hubungan ini, *silver economy* haruslah mencakupi pembangunan industri mesra usia yang turut mengambil kira keperluan pelbagai lapisan usia dan tidak terhad kepada keperluan warga emas semata-mata sebagai salah satu parameter di bawah Agenda Negara Menua (ANM).

Dalam kerangka tadbir urus ANM, pembangunan industri mesra usia ini akan diketuai oleh Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri (MITI) dengan melibatkan semua pihak berkepentingan termasuk Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri, sektor swasta dan badan bukan kerajaan melalui pendekatan keseluruhan negara (*whole-of-nation approach*).

Ekonomi MADANI merupakan perencanaan baharu Kerajaan yang menyeluruh dalam menghadapi isu semasa dan isu jangka panjang melibatkan pelbagai sektor dan aspek ekonomi. Ia juga menjadi induk kepada beberapa dasar termasuklah Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kedua Belas (KSP RMKe-12), 2021-2025. Sehubungan itu, KSP RMKe-12 memberikan tumpuan pembangunan ekosistem *silver economy* ini khusus kepada penerokaan potensi industri penjagaan kanak-kanak, orang kurang upaya dan warga emas. Pada ketika ini, permintaan untuk perkhidmatan penjagaan yang berkualiti kian meningkat tetapi penawaran masih rendah. Dalam hal ini, Kerajaan menggalakkan pelaburan swasta untuk meningkatkan keupayaan penawaran serta membantu membina pasaran perkhidmatan penjagaan yang cekap dan berkesan.

Pembangunan industri penjagaan ini seharusnya dipacu melalui penglibatan pihak swasta sebagai penyedia perkhidmatan penjagaan. Bagi memudah cara pembangunan industri ini, tadbir urus pembangunan industri penjagaan ini dicadang untuk diletakkan di bawah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) sebagai ketua Kluster Kesejahteraan dalam kerangka ANM. Dalam pembangunan ini juga, KPWKM turut akan berperanan sebagai pengawal selia kualiti perkhidmatan penjagaan yang disediakan agar dapat meningkatkan

kesejahteraan warga emas. Dalam hubungan ini, Kementerian Ekonomi selaku peneraju ANM akan merancang keperluan dan pengagihan sumber bagi memastikan keberkesanan perencanaan dasar ANM dalam mencapai sasaran yang ditetapkan.

Tuan Yang di-Pertua,

Kerajaan optimis tindakan yang diambil berdasarkan pendekatan keseluruhan negara dan kerangka Ekonomi MADANI dapat membantu mewujudkan ekosistem yang mampu mengembangkan *silver economy*. Kerajaan juga menyeru semua pihak dapat menggembeleng tenaga bersama serta memanfaatkan peluang perubahan demografi ini ke arah pembangunan ekonomi yang lebih mampan demi kesejahteraan rakyat keseluruhannya.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' KESAVADAS A/L
A.ACHYUTHAN NAIR
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' KESAVADAS A/L A.ACHYUTHAN NAIR minta **MENTERI PERPADUAN NEGARA** menyatakan apakah aspek pencegahan yang sedang ditumpukan bagi membendung budaya LGBTQ di negara ini terutamanya golongan pengkid yang secara terbuka menjalinkan hubungan intim dengan kaum sejenis memandangkan perilaku tersebut seolah-olah mencabar nilai kesopanan dan kesusilaan yang merupakan Prinsip Rukun Negara yang kelima.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. LGBTQ adalah singkatan bagi perkataan lesbian, gay, biseksual, transeksual dan queer. LGBT bukan hanya bertentangan dengan agama, moral dan budaya malah, bertentangan dengan undang-undang negara. Di negara kita, kegiatan itu **(LGBT) adalah salah dari aspek undang-undang jenayah Syariah dan undang-undang Sivil.**
2. Daripada aspek pencegahan budaya LGBT, kerajaan telah mengambil beberapa langkah melalui:
 - i. **Undang-undang** : Di bawah **Seksyen 377 Kanun Keseksaan (Kementerian Dalam Negeri)**, adalah menjadi satu kesalahan bagi mana-mana orang yang melakukan persetubuhan yang bertentangan dengan aturan fitrah.
 - ii. **Dasar & Pelan Tindakan** : Kerajaan melalui Jabatan Kemajuan Islam Malaysia (JAKIM) telah mengambil inisiatif dengan membangunkan **Pelan Tindakan Sosial Islam (PTSI) 2019-2025** manakala Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM) turut membangunkan **Dasar Sosial Negara** bagi menangani gejala dan permasalahan sosial dalam kalangan masyarakat.

iii. **Rukun Negara** : Kita semua sedia maklum, Rukun Negara dibentuk dengan matlamat untuk mencapai rakyat Malaysia yang bersatu padu, sopan santun, berkelakuan baik dan bertatasusila. Dalam membendung budaya LGBT, rakyat Malaysia perlu kembali menghayati prinsip Rukun Negara iaitu **Kesopanan dan Kesusilaan**. Prinsip ini menjadi panduan supaya perilaku masyarakat perlu sentiasa terpelihara sesuai dengan keperibadian bangsa dan nilai-nilai murni. Konsep kesopanan ini harus difahami dari semua aspek bukan sahaja menerusi pengamalan tingkah laku, malah corak dan gaya pemikiran supaya falsafah ketimuran dijunjung selama ini dapat dilestarikan dan tidak tercalar dek kedangkalan kita dalam menghayatinya. Rakyat perlu meletakkan nilai-nilai yang baik pada tingkah laku, beradab sopan dan mengikut undang-undang negara seperti mana dituntut dalam falsafah Rukun Negara

3. Untuk makluman YB Senator, pencegahan amalan dan kelakuan LGBTQ adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Dalam Negeri (KDN), Jabatan Perdana Menteri (Hal Ehwal Agama) dan Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat (KPWKM).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB 7 DISEMBER 2023
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK LIM PAY HEN minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan apakah garis masa dan anggaran perbelanjaan Kerajaan untuk membangunkan aset tenaga boleh baharu (TBB) yang diperlukan dalam peralihan kepada tenaga bersih bagi mencapai sasaran karbon bersih sifar menjelang tahun 2050 dan apakah impak yang timbul sepanjang proses tersebut terhadap industri tenaga.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Yang Berhormat, aspirasi Kerajaan untuk mencapai sasaran karbon sifar bersih menjelang 2050 dengan meningkatkan kapasiti Tenaga Boleh Baharu (TBB) sehingga 70% di dalam sistem pembekalan tenaga elektrik dijangka memerlukan pelaburan awam dan swasta berjumlah RM637billion sehingga tahun 2050.

2. Peningkatan kapasiti TBB ini akan memberikan impak yang positif kepada pertumbuhan industri negara dengan peningkatan bekalan tenaga hijau di dalam sistem pembekalan elektrik akan memudahkan syarikat atau industri mendapat bekalan tenaga hijau dalam memenuhi *Environmental, Social and Governance (ESG)* masing-masing. Selain itu juga, kebolehcapaian industri dalam mendapatkan sumber tenaga hijau akan menjadi salah satu daya penarik pelabur asing untuk memasuki dan melabur di negara ini.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK HAJI AZIZ BIN ARIFFIN
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK HAJI AZIZ BIN ARIFFIN minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan sejauh manakah prestasi platform e-dagang MyMall yang dibangunkan bagi memastikan usahawan mendapat peluang perniagaan dengan caj yang rendah serta memastikan pembangunan ekosistem keusahawanan yang inklusif.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (KUSKOP) telah membangunkan platform MyMall yang menyediakan ruang pemasaran dalam talian secara percuma terhadap produk atau perkhidmatan oleh Perusahaan Mikro, Kecil dan Sederhana (PMKS) tempatan. Selain menikmati platform e-dagang tanpa caj, usahawan tempatan yang berdaftar di MyMall memiliki kelebihan termasuklah diberi akses terhadap alat-alat bantuan perniagaan (*business development tools*), latihan keusahawanan, serta peluang mendapatkan pembiayaan perniagaan. Platform MyMall ini telah beroperasi sepenuhnya sejak bulan Oktober 2022. Sehingga bulan November 2023, seramai 1,277 orang usahawan telah menyertai MyMall dengan melibatkan sebanyak 1,330 produk dan mencatatkan nilai jualan berjumlah RM2.78 juta.

2. Selain itu, KUSKOP telah mengadakan kerjasama dengan agensi dan platform digital yang lain seperti Modul Eight Technology (Mesin Kira), Agensi Kaunseling dan Pengurusan Kredit (AKPK), Halal Development Corporation (HDC), Rev Media, MYNIC Berhad, Desamall, TM Unifi dan Pos Malaysia bagi meningkatkan manfaat yang diterima oleh usahawan yang berdaftar dengan MyMall. Bagi tahun 2024, usahawan yang berdaftar di bawah MyMall akan menerima bimbingan keusahawanan melalui modul latihan yang disediakan oleh Institut Keusahawanan Negara (INSKEN) dan Institut Koperasi Malaysia (IKMa).

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB TUAN AMIR BIN MD GHAZALI
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

TUAN AMIR BIN MD GHAZALI minta **MENTERI PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA** menyatakan apakah kriteria yang membolehkan sesebuah syarikat untuk memohon Geran Sokongan Sektor Kebudayaan (GSSK).

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Geran Sokongan Sektor Kebudayaan (GSSK) merupakan satu inisiatif kerajaan yang diumumkan melalui Bajet 2023 di bawah Pelan Pemulihan Pelancongan MOTAC. Bagi memastikan ekosistem kesenian dan kebudayaan di negara ini terus kekal berdaya saing dan diperkasa, GSSK diteruskan pada tahun 2023 selari dengan matlamat dan nilai teras Malaysia Madani.
2. Entiti yang **LAYAK** memohon GSSK adalah seperti berikut:
 - i. Badan bukan Kerajaan (NGO) / Persatuan seni, budaya dan warisan yang berdaftar dan masih aktif di bawah Akta Pertubuhan 1966;
 - ii. Pertubuhan Bukan Berasaskan Keuntungan (NPO) seni, budaya dan warisan yang berdaftar di bawah Akta Pertubuhan 1966;
 - iii. Koperasi yang berdaftar di bawah Akta Koperasi 1993 (Objektif penubuhan Koperasi perlu mengandungi elemen seni, budaya dan warisan);
 - iv. Syarikat Swasta (Perlembagaan Syarikat mengandungi elemen seni, budaya dan warisan); dan
 - v. Lain-lain entiti berdaftar dengan kerajaan dan diperaku oleh MOTAC.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK HAJI MUSTAFA BIN MUSA
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK HAJI MUSTAFA BIN MUSA minta **MENTERI SUMBER ASLI, ALAM SEKITAR DAN PERUBAHAN IKLIM** menyatakan bagaimanakah Kerajaan dapat membantu untuk menaik taraf dan menyelenggarakan operasi harian Zoo Melaka dan Taman Buaya di Melaka melalui bantuan geran kewangan agar tempat tarikan pelancongan ini terus terpelihara dan memanfaatkan Melaka sebagai destinasi pelancongan bersempena Tahun Melawat Malaysia 2025.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Kementerian Sumber Asli, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim melalui Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN) Semenanjung Malaysia prihatin dalam membantu pengusaha Zoo dan Pameran Tetap (ZPT) di Semenanjung Malaysia termasuk Zoo Melaka serta Taman Buaya dan Rekreasi Melaka. Ini bagi menjamin kebajikan hidupan liar di bawah penjagaan ZPT. Setiap ZPT juga adalah tertakluk kepada peruntukan di bawah Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 [Akta 716]. Zoo Melaka dimiliki dan diuruskan sepenuhnya oleh Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya manakala Taman Buaya dan Rekreasi Melaka dimiliki oleh Taman Buaya & Reptilia (Melaka) Sdn. Bhd.
2. Sebanyak RM796,000 telah disalurkan kepada Zoo Melaka pada tahun 2022 bagi projek menaik taraf fasiliti pembiakan Harimau Malaya untuk meningkatkan bilangan Harimau Malaya dalam kurungan. Projek ini telah siap dilaksanakan pada tahun 2023. Taman Buaya dan Rekreasi Melaka pula tidak menerima sebarang peruntukan.
3. Di samping itu, Zoo Melaka dan Taman Buaya dan Rekreasi Melaka masing-masing telah menerima peruntukan sebanyak RM1,188,206.32 kepada Zoo Melaka dan RM25,325.29 di bawah Bantuan Prihatin Hidupan Liar semasa pandemik COVID-19 bagi tujuan makanan, ubatan dan bahan cuci.

4. Bagi tahun 2023, Kerajaan Persekutuan tidak menyalurkan sebarang peruntukan geran bantuan kewangan khas bagi kerja-kerja penyelenggaraan atau pembangunan fasiliti di zoo-zoo seluruh Semenanjung Malaysia. Pihak pemilik/pengusaha ZPT sentiasa digalakkan untuk mempergiatkan usaha promosi agar tempat tarikan pelancongan berkonsepkan hidupan liar ini terus berdaya maju dan menjadi tumpuan destinasi pelancongan negara.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATUK WIRA DR. MOHD HATTA BIN
MD RAMLI
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATUK WIRA DR. MOHD HATTA BIN MD RAMLI minta **MENTERI PERTANIAN DAN KETERJAMINAN MAKANAN** menyatakan adakah pihak Kerajaan bersedia untuk membuka semula permohonan permit import (AP) bekalan ayam untuk mengawal harga ayam di pasaran jika bekalan tempatan tidak mencukupi.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

Untuk makluman Yang Berhormat, semenjak 18 Mei 2022 tiada lagi *Approved Permit* (AP) dikenakan bagi pengimportan daging ayam merangkumi ayam bulat dan keratan ayam. Melalui pemansuhan AP ini, lebih banyak syarikat boleh mengimport ayam tanpa kawalan kuota bagi memastikan bekalan ayam dalam pasaran tempatan mencukupi. Langkah ini dapat menggalakkan persaingan sekali gus mengawal kenaikan harga ayam.

Antara faktor yang menyebabkan gangguan bekalan dan kenaikan harga ayam ialah kenaikan harga bahan makanan ayam yang pada masa ini masih perlu diimport. Sehubungan itu, tindakan intervensi yang diambil oleh Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan (KPKM) untuk membantu mengurangkan impak kenaikan kos pengeluaran, khususnya makanan ternakan ayam adalah seperti berikut:

- (i) melaksanakan program bagi mengurangkan kebergantungan kepada import jagung bijian; dan
- (ii) melaksanakan kajian bagi makanan ternakan ayam berasaskan sumber alternatif larva *Black Soldier Fly* (BSF) di bawah Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia (MARDI) dan Perbadanan Produktiviti Malaysia (MPC).

Selain itu, KPKM turut menganjurkan Program Jualan Agro Madani di seluruh negara di pelbagai lokasi khususnya di kawasan penduduk berkepadatan tinggi serta premis Kerajaan. Program ini bertujuan untuk memastikan pengguna mendapat bekalan produk agromakanan termasuk ayam pada harga yang berpatutan. KPKM sentiasa prihatin dengan keperluan semasa pengguna dalam memastikan bekalan ayam dalam pasaran tempatan adalah mencukupi dan stabil.

Sekian, terima kasih.

**PEMBERITAHUAN PERTANYAAN LISAN DEWAN NEGARA
MESYUARAT KETIGA 2023, PENGGAL KEDUA,
PARLIMEN KELIMA BELAS**

PERTANYAAN : LISAN
DARIPADA : YB DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ
TARIKH : 7 DISEMBER 2023

DATO' JUHANIS BINTI ABD AZIZ minta **MENTERI PEMBANGUNAN USAHAWAN DAN KOPERASI** menyatakan berapakah bilangan usahawan muda yang dihasilkan oleh Kementerian melalui program Professional Training and Education for Growing Entrepreneurs (PROTÉGÉ) 2021 sehingga sekarang dan apakah usaha Kementerian dalam menaik taraf program ini.

JAWAPAN

Tuan Yang di-Pertua,

1. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi (KUSKOP) melalui *Professional Training and Education for Growing Entrepreneurs* (PROTÉGÉ) telah menerapkan budaya keusahawanan dalam kalangan graduan dan melatih mereka untuk melahirkan lebih ramai usahawan muda baharu serta menjadikan keusahawanan sebagai pilihan kerjaya utama. Di bawah RMKe-12 (2021-2025), sebanyak RM30 juta telah diperuntukkan untuk melaksanakan program-program di bawah PROTÉGÉ. Daripada peruntukan tersebut, sebanyak RM12.6 juta telah diluluskan bagi tempoh 2021 hingga 2023 melalui pelaksanaan program-program PROTÉGÉ seperti berikut:

- (i) Latihan Intensif Dalam Talian Bagi Usahawan Generasi Baharu (*New Gen Entrepreneur Online Bootcamp*) (N-GENE);
- (ii) Program Usahawan Perantis (*Student-Preneur and Biz Apprenticeship Program*) (SPACE);
- (iii) Program Penempatan Latihan Kerjaya & Keusahawanan TVET (*Graduate Capacity and Employability Enhancement Program*) (GRACE);
- (iv) Program Anjakan Minda Keusahawanan Graduan (PANDU);
dan
- (v) Program Kembara Kerjaya (*Reach Out, Awareness and Developmental Program*) (ROAD).

2. Melalui pelaksanaan program N-GENE dan SPACE, seramai 3,149 orang graduan telah menerima latihan berstruktur keusahawanan merangkumi latihan perniagaan, bimbingan dan pemantauan serta geran permulaan perniagaan. Manakala seramai 17,501 orang graduan pula telah menerima pendedahan awal mengenai bidang keusahawanan melalui penganjuran kursus asas dan seminar bagi menarik minat graduan menjadi seorang usahawan.

3. Dalam usaha menaik baik program PROTÉGÉ pada tahun 2024, KUSKOP akan memberi fokus kepada penambahbaikan struktur latihan dan program kesedaran awal kepada graduan dalam bidang keusahawanan dengan mengadaptasi elemen penting dan terkini dalam ekosistem keusahawanan seperti pembangunan produk, pendigitalan pemasaran, kecerdasan buatan dalam keusahawanan (*artificial intelligence*, AI) dan ketersediaan ke pasaran antarabangsa (*export ready*).

Sekian, terima kasih.